

KULTURHISTORISK
MUSEUM
UNIVERSITETET I OSLO
FORNMINNESEKSJONEN

Postboks 6762,
St. Olavs Plass
0130 Oslo

RAPPORT

Boplasspor i form av et treskipet hus, stolpehull, kokegroper og udefinerte nedgravninger. Påviste skålgroper, samt en steinsetting.

Lokalitet 21 og 56

Årum øvre, 644/3,7, Fredrikstad kommune, Østfold fylke.

Undersøkt i 2004

Christine Stene

Oversiktsfoto hus 1, lokalitet 21.

Oslo 2004

Gårds-/ bruksnavn Årum øvre	G.nr./ b.nr. 644 / 3, 7
Kommune Fredrikstad	Fylke Østfold
Saksnavn E6-prosjektet Østfold	Kulturminnetype Treskipet hus, stolpehull, kokegroper, strukturer med ukjent funksjon, skålgropfelt og en steinsetting.
Saksnummer (arkivnr. UKM) 02/12100, 03/974	Tiltakskode/ prosjektkode 765033, 200414
Eier/ bruker, adresse Reidun Irene Yven Blåveisveien 23c 1659 Torp	Tiltakshaver Statens vegvesen
Tidsrom for utgravning 30.07. – 11.08., samt 06.09. 2004	M 711-kart/ UTM-koordinater/ Kartdatum NGO1948 Gauss-K; Akse 3 N: 139521 Ø: 21996
ØK-kart CR 030-5-3	ØK-koordinater Lokalitet 21: N 139597, Ø 21970 Lokalitet 56: N 139533, Ø 21945
A-nr. 2004/178, 2004/179	C-nr. C53708, C53709, C53710, C53711
ID-nr (Askeladden) Lokalitet 21, bosettingsspor: 100074 Lokalitet 21, skålgropfelt 1: 102772 Lokalitet 21, skålgropfelt 2: 102774 Lokalitet 21, skålgropfelt 3: 102775 Lokalitet 21, steinsetning: 102777 Lokalitet 56: 102463	Negativnr. (KHM) Cf. 29162 - 29169
Rapport ved: Christine Stene	Dato: 29. november 2004
Saksbehandler: Gro Anita Bårdset	Prosjektleder: Gro Anita Bårdseth

SAMMENDRAG:

Kulturhistorisk museum, Universitetet i Oslo, ved E6-prosjektet Østfold, utførte i perioden 30. juli til 11. august, samt 6. september 2004 arkeologisk undersøkelse av to lokaliteter med boplassspor (lokalitet 21 og 56) registrert av Østfold fylkeskommune (Vikshåland 2003:54-55) og KHM (Stene 2003:7-8) i forbindelse med den planlagte breddeutvidelsen av E6 fra to til fire felt.

Sammenlagt ble det åpnet 2232 m², og nummerert 121 strukturer (84 strukturer ved lokalitet 21 og 37 ved lokalitet 56). Ved lokalitet 21 ble det identifisert et område med bosettingsspor, disse ble tolket til å være spor etter et treskipet hus (hus 1). Utenfor hus 1 ble det påvist spredte stolpehull som ikke kan settes i forbindelse med noen bestemt hustolkning. Ved lokalitet 56 ble det identifisert to områder som er tolket til å inneholde rester etter hus. Det er usikkert hva slags type hus det opprinnelig har vært. De mulige hustomtene markerer seg henholdsvis med tre (hustomt 1) og fire stolper på rekke (hustomt 2). I tillegg ble det påvist flere kokegroper, ildsteder og løst plasserte stolpehull som vanskelig kan settes inn i noen hustolkning.

På bergkollen som skiller de to lokalitetene fra hverandre ble det påvist åtte skålgroper. I tillegg ble det påvist skålgroper på to bergkoller (fire skålgroper på hver) i

skogholtet som omkranser lokalitetene i nordvest – sørvest.

Innenfor det samme skogholtet ble det ved årets undersøkelse også påvist en hittil uregistrert steinsetting.

INNHALDFORTEGNELSE

Innholdfortegnelse	3
1 Sammendrag	5
2 Bakgrunn for utgravningene	5
3 Undersøkelsens identifisering, tidsrom og deltakere	6
4 Formidling	7
5 Området	7
6 Utgravningen: Problemstillinger, metode og dokumentasjon	9
6.1 Problemstillinger.....	9
6.2 Metode.....	9
6.3 Dokumentasjon.....	10
6.4 Avskrevet.....	10
6.5 Naturvitenskapelige prøver.....	10
6.6 Klimatiske forhold under utgravning.....	10
6.7 Problemer.....	10
7 Beskrivelse av strukturer og funn	11
7.1 Beskrivelse av lokaliteten	11
7.2 Hus 1 – treskipet hus lokalitet 21	11
7.2.1 Takbærende stolper.....	12
7.2.2 Inngangspartier	14
7.2.3 Ildsted eventuelt et brent stolpehull.....	14
7.2.4 Veggrille	15
7.2.5 Veggstolper i veggrillen	16
7.2.6 Funn hus 1.....	16
7.2.7 Datering	17
7.3 Øvrige strukturer lokalitet 21.....	17
7.3.1 S-3173 grop til tilberedning/oppbevaring av mat?	17
7.2.2 Løsfunn lokalitet 21	18
7.3 Mulig hustomt 1 lokalitet 56.....	18
7.4 Mulig hustomt 2 lokalitet 56.....	19
7.5 Øvrige strukturer lokalitet 56.....	19
7.5.1 Stolpehull.....	19
7.5.2 Kokegroper og ildsteder.....	19
7.5.3 Løsfunn lokalitet 56.....	20
7.6 Felt med skålgroper	20
7.6.1 Skålgropelt 1	21
7.6.2 Skålgropfelt 2.....	22
7.6.3 Skålgropelt 3	22
7.7 Steinsetting – mulig grav	22
8 Oppsummering	23
9 Litteraturliste	25
10 Vedlegg.....	26
10.1 Kommentar	26
10.2 Strukturliste	26
10.2.1 Lokalitet 21	26
10.2.2 Lokalitet 56.....	26
10.3 Funnliste	26
10.3.1 Lokalitet 21.....	26

10.3.2 Lokalitet 56	26
10.4 Prøveliste	26
10.4.1 Prøveliste lokalitet 21	26
10.4.2 Prøveliste lokalitet 56	26
10.5 Dateringsliste	26
10.5.1 Dateringsliste lokalitet 21	26
10.5.2 Dateringsliste lokalitet 56	26
10.6 Tegningliste	26
10.5.1 Tegninger lokalitet 21	26
10.5.2 Tegninger lokalitet 56	26
10.7 Fotoliste	26
10.8 Tilveksttekst	26
10.9 Ortofoto med lokaliteten avmerket	26
10.10 Ortofoto med allelokalitetenes strukturer avmerket	26
10.11 Tolkninger lokalitet 21	26

1 SAMMENDRAG

Kulturhistorisk museum, Universitetet i Oslo, ved E6-prosjektet Østfold, utførte i perioden 30. juli til 11. august, samt 6. september 2004 arkeologisk undersøkelse av to lokaliteter med boplassspor (lokalitet 21 og 56) registrert av Østfold fylkeskommune (Vikshåland 2003:54-55) og KHM (Stene 2003:7-8) i forbindelse med den planlagte breddeutvidelsen av E6 fra to til fire felt.

Registreringene av lokalitetene fant sted til ulik tid og de har derfor blitt omtalt som to uavhengige lokaliteter. I virkeligheten skilles lokalitet 21 og 56 av en seks meter bred bergkulle. Det er overveiende sannsynlig at disse to lokalitetene utgjør en større boplass og blir derfor beskrevet i samme rapport.

Sammenlagt ble det åpnet 2232 m², og nummerert 121 strukturer (84 strukturer ved lokalitet 21 og 37 ved lokalitet 56). Det er skilt ut strukturer i form av stolpehull, veggriller, veggstolper, ildsteder, kokegroper, kulturlag, samt enkelte udefinerte strukturer. Noen av de registrerte strukturene er i ettertid tolket som naturdannelser. Ved undersøkelsen konsentrerte vi oss til de strukturene som så ut til å høre sammen, av disse fikk vi muligheten til å dokumentere og snitte 63 strukturer. I tillegg ble 15 strukturer avskrevet ved snitting.

Ved lokalitet 21 ble det identifisert et område med bosettingsspor, disse ble tolket til å være spor etter et treskipet hus (hus 1). Utenfor hus 1 ble det påvist spredte stolpehull som ikke kan settes i forbindelse med noen bestemt hustolkning.

Ved lokalitet 56 ble det identifisert to områder som er tolket til å inneholde rester etter hus. Det er usikkert hva slags type hus det opprinnelig har vært. De mulige hustomtene markerer seg henholdsvis med tre (hustomt 1) og fire stolper på rekke (hustomt 2). I tillegg ble det påvist flere kokegroper, ildsteder og løst plasserte stolpehull som vanskelig kan settes inn i noen hustolkning.

På bergkollen som skiller de to lokalitetene fra hverandre ble det påvist åtte skålgroper. I tillegg ble det påvist skålgroper på to bergkoller (fire skålgroper på hver) i skogholtet som omkranser lokalitetene i nordvest – sørvest.

Innenfor det samme skogholtet ble det ved årets undersøkelse også påvist en hittil uregistrert steinsetting.

2 BAKGRUNN FOR UTGRAVNINGENE

De arkeologiske utgravningene av lokalitet 21 og 56 er en del av et større utgravningsprosjekt i regi av Kulturhistorisk museum i forbindelse med breddeutvidelsen av E6 fra to til fire felt gjennom Østfold. Det henvises til E6-prosjektets årsrapporter for en mer utdypende redegjørelse om bakgrunnen for utgravningene (Bårdseth 2004, Vikshåland 2005).

3 UNDERSØKELSENS IDENTIFISERING, TIDSROM OG DELTAKERE

Den arkeologiske undersøkelsen fant sted på Årum øvre gnr. 644, bnr. 3, 7 i Fredrikstad kommune, Østfold fylke. Området er kartfestet på ØK-kartblad CR 030-5-3.

Undersøkelsens identifisering:

Aksesjonsnummer 2004/178

C53708/1-35: Hus 1. Treskipet hus påvist ved lokalitet 21.

C53709/1-9: Øvrige strukturer og funn, samt løsfunn fra lokalitet 21.

Aksesjonsnummer 2004/179

C53710/1-19: Rester av hus, hustomt 1 og 2, samt øvrige strukturer ved lokalitet 56.

C53711/1-3: Løsfunn ved lokalitet 56.

Undersøkelsen fant sted i tidsrommet 30. juli til 11. august, samt 6. september 2004. Til sammen ble det nedlagt 11 ukeverk og 2 dager ved lokalitetene 21 og 56. 12 dager ved lokalitet 21 og 5 dager ved lokalitet 56, inkludert innmåling.

Parallelt med undersøkelsen av lokalitet 21 og 56 ble lokalitet 18 på Årum nedre undersøkt av undertegnede.

NAVN	STILLING	TIDSROM	UKEVERK
Christine Stene	Feltleder	30.07. – 11.08., samt 06.09. 2004	2 uker, 1 dag
Elin Hansen	Feltassistent	30.07. – 13.08. 2004	2 uker, 1dag
Hilde Fyllingen	Feltassistent	30.07. – 13.08. 2004	2 uker, 1dag
Synnøve Thingnæs	Feltassistent	30.07. – 13.08. 2004	2 uker, 1dag
Kathryn Sæter	Feltassistent	30.07. – 13.08. 2004	2 uker, 1dag
Anne Tømmervåg	Feltleder 2 (oppmåling)	09.08. - 10.08. 2004	2 dager
TOTALT 11 UKEVERK, 2 DAGER			

Tabell 1: Oversikt over ansatte og antall ukeverk ved lokalitet 21 og 56 feltsesongen 2004.
Tabell: Christine Stene.

Firmaet Erling Grimsrud AS (Halden) stilte med gravemaskin i perioden 30.07 til 04.08. 2004. Maskinførere var Bjørn Eivind Thoresen (30.07.04) og Tom Ridderseth (02.08. - 04.08.04).

Olav Berg foretok søk med metalldetektor i dagene 30.07 og 02.08. 2004.

4 FORMIDLING

Det henvises til E6-prosjektets årsrapporter for informasjon om formidling tilknyttet prosjektet (Bårdseth 2004, Vikshåland 2005).

For øvrig var et par privatpersoner innom utgravningen, det ble lagt vekt på å besvare alle spørsmål.

5 OMRÅDET

Lokalitetene 21 og 56 ligger i et jordbrukslandskap tilhørende Årumgårdene. Jordbrukslandskapet er delt av en nordøst – sørvest gående bergrygg hvor det ligger tett med helleristninger.

Det aktuelle området ligger i sin helhet i dyrket mark og er omkranset av et skogholt i nordvest – sørvest. Skogholtet er igjen omkranset av boligfelt (blant annet Blåveisveien). Lokalitetene ligger på en høyde i landskapet som faller mot øst, ut på en slette og mot nåværende E6. Lokalitet 21 ligger mellom E6 og skogholtet, på høydedraget nord på jordet, mens lokalitet 56 ligger på høydedraget sørvest på jordet. Begge områdene faller mot øst.

Figur 1: Oversiktsfoto lokalitet 21, lokalitet 56 ligger på den andre siden av åkerholmen, bak trærne til høyre på bildet. På den samme åkerholmen ble det påvist skålgroper. Bildet er tatt mot sør. Foto: Christine Stene.

Det var fra før ikke kjent kulturminner innenfor reguleringsplanens grenser i dette området. Ved de arkeologiske registreringene i 2002 ble det registrert forhistoriske aktivitetsspor

som har fått betegnelsen "lokalitet 21" (Vikshåland 2003:54-55). Ved de arkeologiske undersøkelsene i 2003 ble det registrert syv strukturer som har fått betegnelsen "lokalitet 56" (Stene 2003:7).

Pløyelaget bestod av en blanding av leirholdig humus og var omlag 30 til 40 cm dypt. Det var svært mange spor etter pløying i undergrunnen og ploegen har gjort nokså stor skade, da spesielt ved lokalitet 21. Lokalitetene inneholdt også forstyrrelser i form av moderne grøfter.

Undergrunnen i det undersøkte området består i hovedsak av leire iblandet sand. Innenfor lokalitetene finnes det noen få store steiner og enkelte steder stikker berget opp av undergrunnen. Rundt berget er noe mer grus og småstein enn på lokalitetene forøvrig.

Lokaliteten ligger i et særpreget kulturmiljø med en svært høy konsentrasjon av blant annet helleristninger fra yngre bronsealder. Ristningene er såkalte jordbruksristninger, og er plassert med godt utsyn over det lavereliggende jordbrukslandskapet og elvedalen på nordvestsiden av bergryggen (Vikshåland 2003:34).

ID-NUMMER	TYPE FORTIDSMINNE	STATUS
ID 006828	Helleristning	Inntakt
ID 006829	Helleristningsfelt	Inntakt
ID 006835	Funnsted (brent flint)	-
ID 006836	Funnsted (flint og brent stein)	-
ID 006838	Skålgropfelt	Inntakt
ID 006909	Helleristningsfelt	Inntakt
ID 006910	Steinalderlokalitet	Inntakt
ID 007108	Gravrøys	Inntakt
ID 007109	Skålgrop	Inntakt
ID 007110	Helleristning	Inntakt
ID 007111	Helleristningsfelt	Inntakt
ID 007112	Helleristning	Inntakt
ID 007113	Gravfelt	Inntakt
ID 007114	Helleristningsfelt	Inntakt
ID 007115	Helleristningsfelt	Inntakt
ID 007116	Helleristningsfelt	Inntakt
ID 008185	Helleristningsfelt	Inntakt

ID 011297	Helleristningsfelt	Inntakt
ID 020537	Helleristningsfelt	Inntakt
ID 020539	Helleristningsfelt	Inntakt
ID 020540	Helleristningsfelt	Inntakt
ID 020541	Helleristningsfelt	Inntakt
ID 020542	Helleristningsfelt	Inntakt
ID 020543	Helleristningsfelt	Inntakt
ID 020544	Helleristning	Inntakt
ID 020545	Helleristning	Inntakt

Tabell 2: Liste over fortidsminner som er registrert i kulturmiljø rundt lokalitet 21 og 56 (samt lokalitet 18). Fortidsminnene er registrert i forminneregisteret (etter Vikshåland 2003:36).

Om lag 100 meter nordvest for lokalitet 21 ligger lokalitet 18 (Årum nedre 643/1) som bestod av en udefinert nedgravning (S-3251) (Stene 2004). Om lag 150 meter sørøst ligger lokalitet 22 (Årum øvre 644/3,7), som bestod av bosetningsspor i form av kokegroper, ildsteder, stolpehull og strukturer hvis funksjon ikke kunne bestemmes (Grindkåsa 2004:3).

6 UTGRAVNINGEN: PROBLEMSTILLINGER, METODE OG DOKUMENTASJON

6.1 PROBLEMSTILLINGER

Utgravningen av lokalitet 21 og 56 hadde i utgangspunktet som mål å få belyst følgende problemstillinger (Bårdseth 2004:68, 79):

- Hus avklares og eventuelt typebestemmes.
- Ildsteder og stolpehull er typiske bosetningsspor. Kan de identifiserer hus og aktivitetsområder på lokalitetene?
- Hva representerer de udefinerte nedgravningene, og hvordan kan de relateres til det øvrige boplassmaterialet og aktivitetene?
- Påvise en eventuell sammenheng mellom lokalitet 21 og 56.

6.2 METODE

Lokaliteten ble avdekket og utgravd med tradisjonell flateavdekkingsmetode. Matjorda ble avdekket innenfor et område på 1272 m² ved lokalitet 21 og 960 m² ved lokalitet 56. De avdekkete strukturene ble målt inn ved hjelp av totalstasjon, gravd ut og dokumentert (ikke nødvendigvis i denne rekkefølgen).

Det ble søkt med metallsøker innenfor utgravningsfeltet før flateavdekking. Ved

lokalitet 56 ble det søkt med metallsøker i enkelte strukturer innenfor det avdekkete feltet. Det ble imidlertid ikke påvist noen metallfunn i noen av strukturene.

Etter opprensning og avdekning av feltet ble de påviste strukturene merket med spiker med tape og strukturens løpenummer (som for eksempel S-3130, S-3132, S-3133).

Bergknausen mellom lokalitetene ble undersøkt med tanke på helleristninger. Ved søket ble det tatt i bruk gravemaskin for å fjerne torv og jord over bergflaten. Etter at gravemaskinen hadde fjernet størsteparten av massen ble den resterende massen fjernet ved bruk av krafse og kost. Bergflaten ble i tillegg spylt med vann (håndpumpe, ikke høytrykksspyler) og undersøkt for helleristninger. Ved felt 1 (jfr. vedlagte kart) ble det påvist åtte skålgroper risset inn i berget. Ingen skip eller andre typer ristninger ble påvist. Det ble dessuten påvist skålgroper på to bergknauser inne i skogholtet, fordelt med fire skålgroper på felt 2 og fire skålgroper på felt 3.

Det ble lyst med lykt på kveldstid (11.08.04) for å finne flere ristninger, samt bekrefte de som allerede var påvist.

6.3 DOKUMENTASJON

Det ble foretatt digitale innmålinger av påviste strukturer og utgravningsfeltets avgrensning. I tillegg ble lokaliteten fotografert både før, under og etter at selve flateavdekkingen var gjennomført. Alle undersøkte strukturer ble fotografert og tegnet i plan og profil på eget struktur skjema.

De undersøkte strukturene er beskrevet i en egen liste, og gitt S-betegnelse. Gjenstandsfunnene er nummerert i en egen funnliste, og gitt F-betegnelse. Naturvitenskapelige prøver er nummerert i en egen funnliste, og gitt Nat.vit.-nummer. Nummerering av gjenstander, funn og prøver starter på 2800. Dette ble gjort ut fra det faktum at utgravningsprosjektet, strekker seg over flere feltssesonger, samt innbefatter to utgravningslag som gravde hver sine lokaliteter. For å unngå dobbeltnummerering ble det derfor besluttet at hvert utgravningslag skulle operere med egen nummerserie som heller ikke kunne forveksles.

6.4 AVSKREVET

Strukturer som ble annullert under opprensning ble ikke tegnet i plan. Strukturer som ble annullert ved snitting er tegnet i plan og deretter merket "avskrevet".

6.5 NATURVITENSKAPELIGE PRØVER

Det ble samlet inn 48 makrofossilprøver fra lokalitet 21 og 56. Disse ble i hovedsak hentet fra strukturer, tolket som stolpehull og veggriker, som befant seg innenfor sikre hustolkninger. Det ble også tatt ut prøver fra kokegroper og et par udefinerte nedgravninger. Makrofossilprøvene ble i hovedsak tatt ut fra profilen til strukturene etter at de var snittet. I løpet august 2004 ble prioriterte makrofossilprøver flotert ved huset E6-prosjektet Østfold disponerer på Molteberg i Fredrikstad kommune.

6.6 KLIMATISKE FORHOLD UNDER UTGRAVNING

Det var varierende vær gjennom hele undersøkelsen, fra svært varme dager med 30 °C til dager som var kjølige med temperaturer rundt 17 °C, samt lyn og torden.

6.7 PROBLEMER

Innenfor det aktuelle området, men da særlig innenfor lokalitet 21 har pløgen gått svært dypt. De påviste strukturene ble dekket til med filt under registreringene i 2002 og 2003, filten lå ved årets undersøkelse oppe i dagen. Da undergrunnen bestod av nokså

kompakt leire var det tidkrevende å rense opp i de mange plogfurene, dette gjelder spesielt innenfor hus 1.

Ved etterarbeidets start viste det seg at en dags innmåling av hus 1 hadde gått tapt. Takket være arbeidstegningen var det mulig å rekonstruere huset, som i lang tid hadde lagt ubeskyttet i all slags vær. Christer Tønning og undertegnede dro i felt 6. september 2004 og målte inn det som manglet ved hus 1.

I løpet av kvelden eller natt til 5. august hadde lokalitet 56 uvedkommende på besøk. "Besøket" hadde dratt opp samtlige strukturflagg. Det var derfor nødvendig å rekonstruere feltet ved hjelp av de digitale innmålingene som allerede var gjort, slik at strukturflaggene ble satt ut på riktig plass.

Undersøkelsen fant sted på tampen av feltsesongen 2004 og det var svært liten tid til rådighet. Feltsesongen hadde vært svært hard og feltstaben var på dette tidspunktet slitne. Maskinell fflateavdekking, undersøkelse og dokumentasjon av lokalitet 21 og 56 ble gjennomført i løpet av ni dager. I tillegg ble det påvist tre felt med skålgroper, samt en steinsetting.

7 BESKRIVELSE AV STRUKTURER OG FUNN

7.1 BESKRIVELSE AV LOKALITETEN

Østfold fylkeskommune anslo ved sine registreringer at lokalitet 21 omfattet et areal på mellom 1600 og 4500 m². Registreringen av lokalitet 56 i 2003 (Stene 2003:8) anslo et areal på 3096 m². Under utgravningen ble det åpnet opp ca 2232 m². De påviste områdene med bosettingsspor var med dette godt nok avgrenset.

Det er skilt ut til sammen (lokalitet 21 og 56) 121 strukturer i form av stolpehull, kokegroper, ildsteder, kulturlag og et par udefinerte strukturer, noen av de registrerte strukturene er i ettertid tolket som naturdannelser. Antallet strukturer som skulle graves innenfor en begrenset tidsperiode gjorde at vi ikke kunne grave alt, hvilket heller ikke var vårt mål. På grunn av leiren i undergrunnen var det i tillegg tidkrevende å snitte. Vi konsentrerte oss derfor til de strukturene som så ut til å høre sammen, av disse fikk vi muligheten til å snitte 63 strukturer.

Det ble prioritert å undersøke hus 1 ved lokalitet 21.

"Hus" defineres som det huset som har stått på stedet. "Husområde" eller "hustomt" defineres som det samlede antall strukturer som er antatt å stamme fra hus, det er imidlertid kun deler av huset som er igjen og det er derfor noe mer usikkert hva slags type hus det opprinnelig har vært (se 7.3 og 7.4).

Begrepet vegggrille defineres som en rille hvor det har stått konstruksjonselementer i rillen, som for eksempel veggstolper. Begrepet vegggrøft inneholder ingen konstruksjonselementer (se 7.2).

7.2 HUS 1 – TRESKIPET HUS LOKALITET 21

Antatt datering: yngre bronsealder - før-romersk jernalder

C53708/1-35

Hus 1 befinner seg innenfor den nordlige delen av lokalitet 21. Det ligger på en flate

hvor terrenget heller svakt mot øst. Huset er orientert øst – vest og ligger på leiregrunn, 36,84 meter over havet. Huset er skilt ut på bakgrunn av 9 takbærende stolper som er fordelt på fem grunder. Hus 1 har en nærmest komplett veggrille (se 7.2.4) som inneholdt veggstolper. I veggrillen ble det funnet keramikk. Veggrillen er hesteskoformet, huset har et smalt midtskip, brede sideskip og åpen gavl i den østre enden av huset (jfr. kart 11.4).

Treskipete hus er kjent fra og med yngre bronsealder til og med yngre jernalder. De bestod av to parallelle rekker med takbærende stolper inne i huset, der rekker med veggstolper eller veggriller markerer husets ytre avgrensning (Berg 1997:9).

Huset er 18 meter langt (mål tatt fra ytterkant av veggrillen i vest til husets avslutning i øst). Fra første (S-3190) til siste sikre takbærende (S-3220) stolpe er huset 8,05 meter langt. Inkludert veggrillen er huset bredest i vest (7,48 meter), mens det smalner av mot den åpne gavlen i øst (5 meter). Midtskipet er 2,50 til 2,70 meter bredt. Sideskipene er nokså brede og varierer mellom 2,30 og 2,50 meter.

Figur 2: Oversiktsfoto av hus 1, tatt mot vest. Like nord for huset (bildets høyre side) ligger dagens E6. Blå tallerkener markerer takbærende stolper, hvite markerer veggstolper som er påvist i veggrillen. Den enslige takbærende stolpen i husets østende (ved åpen gavl) er på et senere tidspunkt tatt ut av hustolkningen. Det var svært mange spor etter pløying i undergrunnen ved lokalitet 21 og plogen har gjort nokså stor skade. På bildet er flertallet av grøftene renset opp. Foto: Christine Stene.

7.2.1 TAKBÆRENDE STOLPER

Ni takbærende stolper fordelt på fem grunder inngår i tolkningen av hus 1. Disse er fra vest mot øst:

	TAKBÆRENDE STOLPEHULL (SØRLIG STOLPEREKKJE)	TAKBÆRENDE STOLPEHULL (NORDLIG STOLPEREKKJE)
1. GRIND	S-3194	S-3190
2. GRIND	S-3235	*
3. GRIND	S-3196	S-3231
4. GRIND	S-3206	S-3197
5 GRIND	S-3217	S-3220

Tabell 3: De takbærende stolperekkene i hus 1. Symbolet * i tabellen illustrerer at takbærende stolpe mangler.
Tabell: Christine Stene.

Samtlige av nedgravningene til de takbærende stolpene er snittet og dokumentert. Strukturene er snittet på tvers av husets lengderetning. Stolpehullene var stort sett runde/ovale i plan, med unntak av takbærende stolpe S-3194, som er tolket til å inneholde en utskiftning og S-3217 som er forstyrret av en plogfure (stolpen har trolig opprinnelig vært rund). Diameteren på nedgravningen til de takbærende stolpene varierer fra 28 × 22 cm til 48 × 50 cm og var synlige i plan som gråbrune markeringer, noen med gule spetter. Dybden på strukturene varierer fra 11 til 20 cm, majoriteten av strukturene er imidlertid fra 13 til 16 cm dype. I profilen har nedgravningene i hovedsak buede sider, med svak rund eller flat bunn. Det er ikke påvist rester av stolpeavtrykk.

Figur 3: Profilfoto av takbærende stolpe S-3220 i hus 1. Foto: Kathryn Sæter.

Fyllmassen i strukturene bestod for det meste av mørk gråbrun leirholdig masse, iblandet sand, med spredte biter kull. Det ble påvist noen få biter brent leire, samt at enkelte strukturer inneholdt naturlig jernutfelling. Sikre skoningstein fantes i S-3194, trolig kan en stein i senter av S-3235 også tolkes som en forskjøvet skoningstein. I S-3194 var det plassert en stor skoningstein i bunnen av stolpehullet, det er dessuten trolig at det var blitt "fjernet" en skoningstein i toppen av strukturen.

S-3194, i vestenden av huset er en mulig dobbeltstolpe, og inneholdt rester etter to stolpenedgravninger. Strukturen er noe ujevn i plan og bærer preg av en utskiftning. Utskiftningen kommer imidlertid ikke like godt og overbevisende frem i

profilen.

Det er nokså jevn avstand mellom de to takbærende stolperekkene, 2,42 til 2,86 meter bredt. Rommene mellom 1. til 5. grind varierer mellom 2,02 til 3,64 meter, flertallet av rommene ligger i en avstand av 2,00 til 2,30 meter fra hverandre. Det er ujevn fagdybde mellom 1. og 2. grind da det mangler en takbærende stolpe i 2. grind, til neste takbærende stolpe (S-3231) i 3. grind er det derfor 3,65 meter (se tabell 3). Mellom 4. og 5. grind er avstanden 2 meter.

Det er ikke mulig å påvise noen indre skillevegg i huset, men ut fra plasseringen til de takbærende stolpehullene kan det se ut som om det skjer noe etter 5. grind. Et argument for dette er at det mulige ildstedet (S-3191) ligger lengst vest i huset, samt at det er påvist større partier med kulturlag i husets østende. Hus 1 kan slik tolkes som funksjonsdelt, med fjøsdel i øst og boligdel i vest.

7.2.2 INNGANGSPARTIER

I tolkningen av hus 1 inngår to motstående innganger i senter (mot vestre halvdel) av huset, en fra nord- og en mulig inngang fra sørsiden av huset. Inngangen ligger mellom 3. og 4. stolpepar fra vest. Det ene inngangspartiet er definert ut fra to strukturer som er tolket som dørstolper, henholdsvis S-3195 og S-3227. Stolpene ligger på rekke (de er ikke motstående stolper) ca 0,60 meter fra hverandre. Den sørlige inngangen er noe mer usikker og gir seg til kjenne som et brudd i veggrillen. Man kan anta at inngangen i sørveggen har vært plassert mer eller mindre i plan med veggen, mens inngangen i nord har vært trukket inn omlag 0,60 meter fra nordveggen.

Stolpehullene var runde i plan og diameteren for nedgravningene var 15 × 20 og 15 × 25 cm. I plan var stolpene svakt markert og bestod av lys grå leire. Ved snitting viste stolpene seg å være tydelige nedgravninger av små stolper. I profil var deres sidekanter svakt buet og bunnen flat. Dybden på dørstolpene var 6 cm og bredden på avtrykket var om lag 15 cm. Det er ikke mulig å si helt sikkert hvor bred inngangen har vært men trolig et sted rundt 1 meter.

Den nordlige veggrillen er nærmest komplett og det var ikke mulig å spore noen åpning i den i tilknytning til den mulige inngangen. Tolkningen er derfor at det har vært dekket til med noe i inngangspartiet og det er derfor veggrillen er inntakt. Inngangen kan antagelig forklare hvorfor det utenfor inngangspartiet på husets nordside ble det funnet nokså mye keramikk i veggrillen. Keramikken konsentrerer seg til den delen av veggrillen som henvender seg ut av huset og strekker seg to til tre meter i retning vest og øst. Det ble påvist mer keramikk i den nordlige veggrillen enn i den vestre (se for øvrig 7.2.6).

Det finnes en mulig tredje inngang i hus 1, den er lokalisert i husets vestende. I denne delen av huset var det forstyrrelser i form av moderne grøfter. Først ble bruddene i veggrillen satt i forbindelse med disse, men etter nærmere undersøkelse kan det være en mulig inngang her. Ved snitting av veggrillen S-3201 ble det påvist to skråstilte stolper S-3253 og S-3254, stolpehullene kan ha vært støttet mot hverandre i et mulig inngangsparti (se for øvrig 7.2.5).

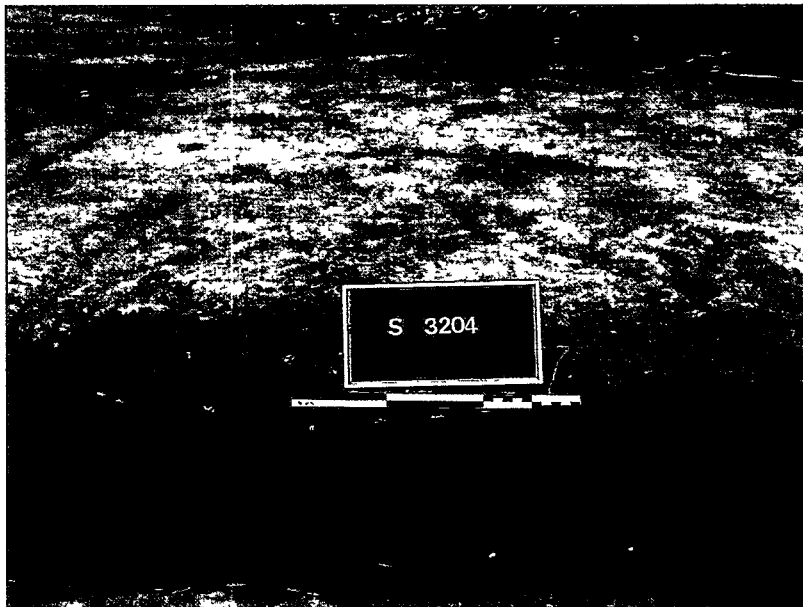
7.2.3 ILDSTED EVENTUELT ET BRENT STOLPEHULL

Tolkningen av hus 1 inneholder et mulig ildsted, S-3191. Det mulige ildstedet ligger mellom de takbærende stolpene i 1. grind, i husets vestende. I plan er strukturen tilnærmet rund med spredte kullbiter jevnt over og småstein (5 cm) som ikke er varmepåvirket. S-3191 er 32 × 30 cm stor. I snitt ser strukturen mer ut som et brent

stolpehull enn en ildstedsrest, tolkningen er derfor noe åpen. Øverst består strukturen av et blandingslag med leirklumper og større kullbiter, under dette et kullag og nederst, mot undergrunnen, et leirelag med kullrester. Strukturen er 10 cm dyp.

7.2.4 VEGGRILLE

Veggrillen (se definisjon 7.1) ble opprinnelig gitt seks nummer (S-3201, S-3202, S-3203, S-3204, S-3215 og S-3219) da forholdet mellom de ulike delene ikke var klart. Det ble imidlertid underveis i undersøkelsen av hus 1 klart at dette var deler av samme struktur, dette gjelder også for S-3215 som ligger noe for seg selv.

Figur 4: Utsnitt av veggrille S-3204, mot nord, hus 1. Foto: Synnøve Thingnæs.

Veggrillen strekker seg rundt hus 1 og utgjør en nærmest sammenhengende vegg. Unntakene er i vest hvor rillen er noe forstyrret av en moderne grøft og fremstår som tre bruddstykker og i øst hvor det er åpen gavl. I østdelen av huset ble det imidlertid påvist en 45 cm bred veggrille (S-3215), som starter like utenfor veggen og buer seg inn mot senter av huset. Veggrillen er 3,30 meter lang og tilhører med all sannsynlighet hus 1.

Det ble lagt seks snitt i veggrillen, et på tvers av husets lengderetning og fem i husets lengderetning. De ulike snittene ble kalt snitt 1, snitt 2 til og med snitt 6. S-3215 og S-3219 fremstod som uavhengige strukturer og ble undersøkt på vanlig måte, snittet og dokumentert. Samtlige S-nummer innenfor veggrillen er undersøkt.

Bredden på veggrillen i hus 1 varierer fra omlag 33 til 100 cm. Nordre veggrille er 15 meter lang, og den søndre 16 meter lang. Veggrillen i husets vestre ende er, uavhengig av brudd er (S-3201, S-3202 og S-3203) ca 7,48 meter bred. Fyllmassen består av gråbrun humus, grus – og leireholdig tettpakket sand. Massen var spettet med rustrøde, svarte og rødbrune flekker (naturlig jernutfelling). I tillegg inneholdt veggrillen, noen få biter brent leire, spredte biter kull og keramikk. Massen i profil var stort sett lik den i plan. Mye knust keramikk ble funnet iblandet massen, spesielt i snitt 3 og snitt 5 og kan intensjonelt ha blitt iblandet grøftmassen. Skårene ble i hovedsak funnet i den delen av veggrillen som vendte ut av huset (se for øvrig 7.2.6).

7.2.5 VEGGSTOLPER I VEGGRILLEN

Ved snitting av veggrillen viste det seg at den inneholdt spor etter stolper. Disse ble derfor tolket som resultat av en veggkonstruksjon. I alt ble det påvist 14 stolpehull. Med unntak av S-3205, som ble påvist kant i kant med S-3204 (nordre veggrille), er de øvrige veggstolpene påvist ved snitting av veggrillen. Veggstolpene var ikke synlige i plan. Samtlige veggstolper er mer eller mindre dokumentert.

S-NUMMER	KARAKTERISTIKA	S-NUMMER	KARAKTERISTIKA
S-3230	Solid nedgravning, spredte biter kull.	S-3248	Rest av bunnskoning.
S-3234	Spredte kullbiter og noe småstein.	S-3249	18 cm dyp nedgravning.
S-3240	Noe usikker stolpe.	S-3250	Ligger på rekke sammen med S-3249 og S-3252.
S-3244	Bunnskodd.	S-3252	Bunnskodd.
S-3245	Rest av sideskoning.	S-3253	Skråstilt stolpe. Den eneste jordfaste stein i hus 1 benyttet som støtte.
S-3246	Inneholder stein.	S-3254	Skråstilt stolpe med hardt pakket stein i bunn.
S-3247	Rest av sideskoning.	S-3205	Svært grunn struktur, ligger kant i kant med veggrille S-3204.

Tabell 4.: Oversikt over veggstolper påvist i hus 1. Eventuelle kjennetegn ved stolpen blir beskrevet i kolonnen karakteristika. Det er viktig å understreke at selv om veggstolpene kommer tydelig frem på papiret var de ikke like enkle å spore i felt. Tabell: Christine Stene.

Fyllmassen i veggstolpene var stort sett lik massen påvist i plan i veggrillen.

Med unntak av S-3244 som har en 40 cm bred nedgravning, har flertallet av veggstolpene en bredde mellom 10 og 25 cm. S-3246 er 24 cm dyp, S-3205 er ca 2 cm dyp, mens flertallet av stolpene er mellom 10 til 20 cm dype. De fleste av stolpene ser ut til å ha rund, tilnærmet flat bunn. Flere av stolpene inneholder stein og hele syv stolper har en eller annen form for skoning (se tabell 4).

S-3253 og S-3254, i husets vestende, er de eneste påviste skråstilte stolpene i hus 1. Det skråstilte stolpeparet ligger ved punkt hvor veggrillen (S-3201) er svært smal. Stolpene ligger tett inntil hverandre, men visuelt sett skiller de seg klart til tross for at det kun er snakk om svake fargeforskjeller. Det er uvisst hvordan stolpene har fungert, men de kan ha vært støttet mot hverandre i et mulig tredje inngangsparti eller fungert som vanlige veggstolper. Den eneste jordfaste steinen i hus 1 ligger her og den er trolig benyttet som ekstra støtte. I bunn av stolpene, på den siden som vender inn i huset var det tettpakket med stein. Disse synes ikke å være skoningsstein i vanlig forstand, men er lagt som ekstra støtte mellom veggstolpene og jordfast stein.

7.2.6 FUNN HUS 1

Ved snitting av de takbærende stolpene ble det funnet i overkant av fem biter av uornert keramikk (funnummer 2861) i S-3194, ett keramikkskår (funnummer 2848) i

S-3190, tre keramikkskår inkludert et randskår (funnummer 2862) i S-3217. I S-3220 ble det funnet et flintavslag (funnummer 2856).

Keramikken fra hus 1 varierer i farge og tykkelse, men viktigst var variasjonen i kvalitet. De tynneste skårene var av god kvalitet, sterke og holdt seg godt. De tykkeste var grove, og falt lett fra hverandre. I nordre vegggrøft ble det blant annet påvist tre ulike typer keramikk. De forskjellige typene keramikk var ikke differensiert i forhold til funnsted og ulike typer keramikk ble funnet på samme sted.

Rester av keramikk som ble funnet var alle fra litt grove, udekorerte kar av en type som ofte kalles boplasskeramikk. I tillegg ble det funnet noe produksjonsflint og en stein med slipt flate (funnummer 2898) innenfor hus 1.

7.2.7 DATERING

Funnene som ble gjort i hus 1 var lite egnet til å gi en indikasjon på husets alder. Det er foreløpig sendt inn en prøve til datering fra takbærende stolpe S-3194 i 1. grind. Prøven inneholdt korn og resultatet fra C14 dateringen ga 2575 ± 40 BP, kalibrert datering 805 – 770 BC.

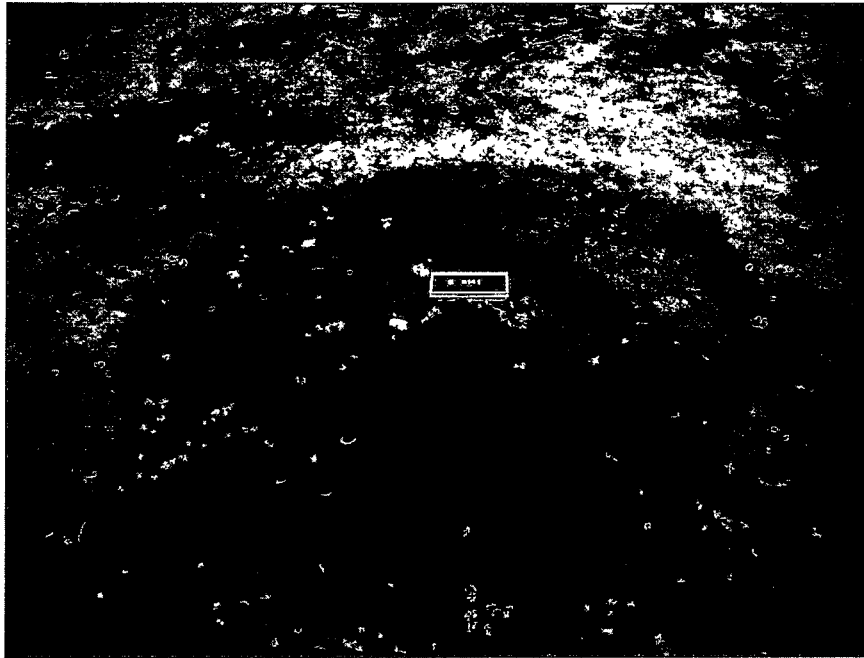
7.3 ØVRIGE STRUKTURER LOKALITET 21

I tillegg til hus 1 ble det undersøkt flere andre typer strukturer. I hovedsak var det løst plasserte stolpehull som vanskelig kan settes inn i noen bestemt hustolkning. Utover de strukturene som ble påvist i tilknytning til hus 1 var det få andre strukturer i området.

7.3.1 S-3173 GROPP TIL TILBEREDNING/OPPBEVARING AV MAT?

Strukturen ligger utenfor hus 1, sør på feltet. S-3173 ligger i et sandbelte som strekker seg over lokaliteten. Strukturen ligger på rekke med S-3174, S-3182 og S-3183, samtlige mulige utpløyde groper.

I plan var S-3173 tydelig avgrenset, sirkelrund struktur (diameter 165 cm), som bestod av mørk sandholdig masse med spredte biter kull og noe skjørbrent stein. Nedgravningen lå i nokså gul løs sand og den hadde steiner langs kanten og utenfor. Ved snitting viste strukturen seg å være en 52 cm dyp, symmetrisk nedgravning, med buet profil og steinlagt bunn.

Figur 5: Profilfoto av udefinert nedgravning S-3173 ved lokalitet 21. Foto: Synnøve Thingnæs.

Massen i nedgravningen var jevnt fuktig sand/jord masse som virket nokså organisk. Jevnt over var det spredte kullbiter, men det var ikke spor etter et kullag. Det var heller ingen skiller i massen og det ser ut til at strukturen har blitt fylt igjen på én omgang. Det var lite stein i strukturen før man kom ned til bunnen, der lå det et jevnt steinlag med nokså løst liggende steiner, de fleste i størrelsen fem til åtte cm, større ned mot midten av gropa. Få av steinene er varmepåvirket.

Det ble funnet et flintavslag ved opprenskning (funnummer 2852), samt to keramikkskår mot bunn og i senter av strukturen. Keramikken (funnummer 2851) er nokså grovt magret og av dårlig kvalitet.

Det er noe uvisst hva S-3173 kan være for noe, men den er antatt å kunne settes i forbindelse med oppbevaring av mat.

7.2.2 LØSFUNN LOKALITET 21

Det ble gitt 55 funnummer fra lokalitet 21, antallet inkluderer de antall numrene som er gått med til naturvitenskapelige prøver. Flertallet av funnene stammer i hovedsak fra veggrillen i hus 1 og materialet er keramikk. Under flateavdekking ble det også funnet ett bryne (funnummer 2805), en slipestein (funnummer 2833), samt produksjonsflint og slått kvarts.

Ved hjelp av metallsøker ble det funnet rester av gjenstander, hovedsakelig i jern. Metallfunnene fra lokaliteten var imidlertid i svært dårlig forfatning, de var vanskelige å bestemme og de fleste ble derfor avskrevet.

7.3 MULIG HUSTOMT 1 LOKALITET 56

I alt er seks stolpehull blitt tolket som en mulig hustomt 1, hvilket er et samlet antall strukturer som er antatt å stamme fra et hus, det er imidlertid kun deler av huset som er igjen og det er og det er usikkert hva slags type hus det opprinnelig har vært.

Stolpehullene S-3148, S-3151 og S-3152 markerer en rekke som er orientert øst -

vest. I tillegg hører muligens ytterligere tre stolpehull til, S-3153, S-3154 og S-3150. Med unntak av S-3150 og S-3153 er de øvrige strukturene undersøkt. Det er om lag 1,90 til 2,80 meter mellom stolpehullene. Diameter for nedgravningene i plan var mellom 39 og 45 cm. Stolpehullene var mellom 15 og 17 cm dype, med unntak av S-3154 som var 28 cm dyp. Samtlige undersøkte strukturer innenfor hustomt 1 har tilnærmet rund bunn i profil. Massen var noenlunde ensartet og bestod av humus, sand, spredte biter trekull, grus og noe leire, de avtegnet seg som gråbrune tilnærmet runde strukturer i plan.

S-3154 skilte seg fra de øvrige strukturene. Stolpehullet er antatt å være takbærende og er kraftigere enn de andre stolpehullene innenfor hustomt 1. Stolpehullet har antydning til brent leire og grunnfjellet er brukt som bunnskoning i den østlige halvdel av strukturen.

7.4 MULIG HUSTOMT 2 LOKALITET 56

I alt er det fire stolpehull på rekke, orientert nord – sør, som har blitt tolket som mulig hustomt 2. Stolpehullene S-3141, S-3143, S-3147 og S-3161. Lik hustomt 1 er det kun rester av huset som er bevart og det er ikke mulig å si hva slags type hus det opprinnelig har vært.

Det er påvist en kokegrop utenfor mulig hustomt 2 (se for øvrig 7.5.2).

Det ble ikke gjort funn innenfor hustomt 1 og 2 som var egnet til å gi en indikasjon på de mulige hustomtenes alder. Ut fra stolpehullenes utseende antok vi at det var tale om treskipet hus. Treskipete hus er kjent fra og med yngre bronsealder til og med yngre jernalder. Hvorvidt hus 1 ved lokalitet 21 og hustomt 1 og 2 ved lokalitet 56 sammenfaller i tid er det ikke mulig å bestemme før C14 dateringene foreligger. Det er imidlertid viktig å påpeke at tolkningene av hustomt 1 og 2 er svært usikre.

7.5 ØVRIGE STRUKTURER LOKALITET 56

Det ble prioritert å undersøke strukturene som lå innenfor de mulige hustomtene 1 og 2. Enkelte strukturer utenfor hustolkningene ble imidlertid undersøkt.

7.5.1 STOLPEHULL

S-3140 er et antatt flerfasert stolpehull. Massen i plan består av gråbrun tettblandet sand med innslag av grus, konsentrasjoner med kull og spredte kullbiter. Det har en diameter på omlag 100 cm. I profil var det 16 cm dypt. Sidene er jevnt buet og bunnen ujevn. Kullet er konsentrert til den vestre delen av strukturen, i sørøst avtar kullet og er ikke like tydelig markert som i vest. I profil ser det ut til at stolpehullet inneholder flere faser og det er mulig å spore minst to nedgravninger. det ble funnet seks fragmenter av brente bein ved opprensning (funnummer 2821).

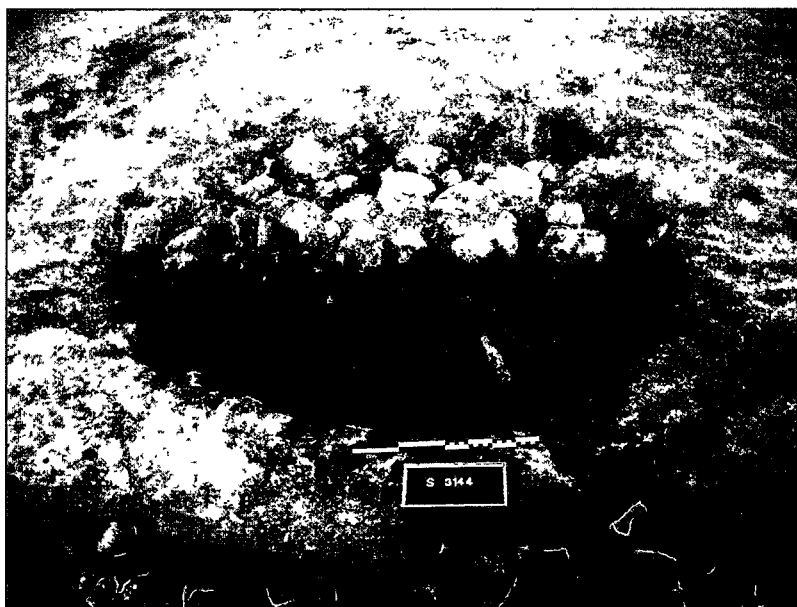
7.5.2 KOKEGROPER OG ILDSTEDER

Innenfor lokalitet 56 ble det påvist fire strukturer som er tolket som ildsted (S-3134) og kokegrop (S-3131, S-3141 og S-3144). Samtlige av strukturene er undersøkt og dokumentert.

Til tolkningen av hustomt 2 hører det en kokegrop (S-3141). Strukturen er snittet og dokumentert, ligger utenfor det mulige huset og like ved et antatt flerfasert stolpehull (S-3140). S-3141 er tydelig avgrenset i plan, ovalt, med en diameter på omtrent 160 cm. I profil var det om lag 38 cm dypt. Sidene er jevnt buet og bunnen flat. Nedgravningen er tydelig og består av flere faser. I bunnen av strukturen er det helt tre som er dekket av et lag med skjørbrant stein. I nevnte lag ble det funnet brente bein (funnummer 2841).

Kokegropen synes fylt opp med lys sand. På toppen av strukturen er det et gråbrunt kulturlag som trolig er yngre enn selve kokegropen.

I plan fremsto S-3144 som en tydelig nedgravning hvor det synes å være en god del kull i bunnen. Strukturen var dekket av store stein (opp til 30 cm) og leirblandet masse. Ved fjerning av den sørlige halvparten viste det seg at kokegropen var svært godt konstruert. Steinene satt ekstremt godt i massen og var kun brent på undersiden. Det ble påvist en kullkonsentrasjon i den sørvestlige kvadranten og et 1-2 cm tykt lag med kull mot bunnen av kokegropen. Massen mellom steinene synes å være homogen frem til kullaget i bunnen. Kullaget er tynt og steinene er ikke fullstendig skjørbrænte. Samlet kan dette tyde på at kokegropen ikke har vært i bruk mange ganger.

Figur 6: S-3144 ble delt i to og formgravd. Bildet viser kokegropens bunn og profil. Foto: Hilde Fyllingen.

Det ble ikke påvist kokegroper innenfor lokalitet 21.

7.5.3 LØSFUNN LOKALITET 56

Det ble gitt 23 funnnummer på lokalitet 56, det inkluderer de numrene som er gått med til naturvitenskapelige prøver. Gjenstandsmaterialet fra gravingen er nokså spinkelt.

Ringformet oval spenne i bronse (C53711/1). Spennen er 3,4 cm lang, 2,0 cm bred og om lag 3 mm tykk. Den går ut i en tapp i senter av spennen, denne kan opprinnelig ha vært dekorert (dyrehode). På tverrstangen, hvor læret (trolig) opprinnelig var festet ser bronzen ut til å være tvinnet (spiralornamentikk). Spennen har tydelige slitasjespor etter nålen, som er tapt og læret som har blitt dratt gjennom spennen. Sannsynligvis er funnet et beltebeslag fra jernalderen.

7.6 FELT MED SKÅLGROPER

Ved årets undersøkelse ble det påvist 16 skålgroper innenfor det aktuelle området. Skålgropene fordeler seg i tre konsentrasjoner, men samtlige skålgroper ligger på nokså lik høyde i terrenget. Ved dokumentasjon i felt ble skålgropene beskrevet som skålgropfelt 1, 2 og 3. Det er viktig å understreke at nummereringen kun er et hjelpemiddel i dokumentasjonsarbeidet, da samtlige ristninger ligger innenfor det samme området. Skålgropene ble oppdaget ved en tilfeldighet, og det er en viss sjanse for at

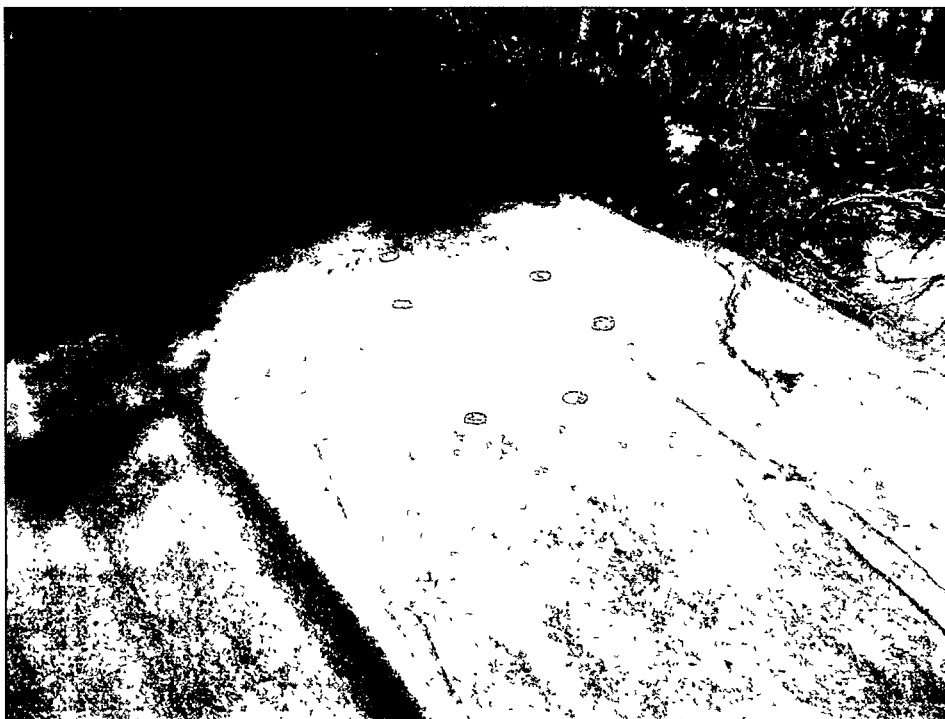
det finnes flere skålgroper og andre typer ristninger innenfor området.

Skålgropfelt 1 er innmålt, de øvrige feltene er på nåværende tidspunkt ikke målt inn. Skålgropfelt 1 blir berørt av planene i forbindelse med breddeutvidelsen av E6 fra to til fire felt gjennom Østfold, de øvrige feltene ligger utenfor den planlagte breddeutvidelsen av E6 fra to til fire felt.

7.6.1 SKÅLGROPELT 1

De registrerte skålgropene ligger på bergknausen som skiller lokalitet 21 og 56 fra hverandre. Nord for berget ligger lokalitet 21, i sørvest ligger lokalitet 56. Fra berget, som ligger 38,34 meter over havet, har man godt utsyn mot nord, øst og sør, landskapet stiger noe mot vest. Før undersøkelsen var berget i hovedsak overgrodd av jord, gress og løvskog, med unntak av et lite parti på om lag 100 x 50 cm, hvor en av skålgropene ble påvist.

Innenfor et lite område på 1,5 x 0,5 meter ligger det åtte skålgroper. To av gropene er om lag tre cm, de øvrige gropene er fire cm store. Fire av gropene, da spesielt godt synlig på to av dem, benytter seg av en naturlig bergsprekk i ristningen (vulva).

Figur 7: Foto av skålgroper ved felt 1 tatt mot vest. Før undersøkelsen var det kun en liten del av berget som stakk opp. Foto: Christine Stene.

En rekke store deponerte steiner ligger sentralt gjennom hele bergknausens lengderetning, i form av et steingjerde (antatt 1800-1900 tallet). Mot vest inne i løvskogen finnes det flere lignede gjerder, samt en mulig hustuft. Hustuften ligger om lag ti meter vest for skålgropfelt 1, den har rektangulær form og består av store lagte steiner. Hustuften er ikke komplett da det er flere "brudd" i grunnmuren, altså i de lagte steinene. Hustuften er antagelig en gammel løe.

7.6.2 SKÅLGROPFELT 2

Skålgropene ligger i skogholtet, nordvest – sørvest for lokalitetene. Felt 2 ligger noe høyere opp i landskapet enn felt 1, det samme gjelder for felt 3 (se 7.6.3). Bergryggen lå oppe i dagen, men var dekket av noe mose. Berget har god utsikt mot nord, øst, sør og vest. Feltet består av fire skålgroper, berget er forvitret og skålgropene er derfor ikke like tydelig som innenfor felt 1 og 3, men de er likevel overbevisende. En av skålgropene er tre cm, de øvrige er fire cm store. Gropene ligger to og to på linje.

Like øst for det aktuelle berget ble det funnet en stor flintknoll med tydelige slagbuler (funnummer 2877).

7.6.3 SKÅLGROPELT 3

Felt 3 befinner seg også innenfor skogholtet, i bakkant av lokalitet 56. Skålgropene ligger på den samme bergryggen som felt 2. i alt ble det påvist fire skålgroper, men trolig er det flere. En av skålgropene ligger for seg selv, mens de øvrige tre ligger tett i tett ytterst på berghyllen. Samtlige av gropene er fire cm store.

Figur 8: Tre skålgroper tett i tett, felt 3. Bildet er tatt mot nord. Foto: Christine Stene.

7.7 STEINSETTING – MULIG GRAV

Den mulige graven ligger i det omtalte skogholtet, nord for trafostasjon nr. 220. B. i Blåveisveien på Årum øvre 644/3, 7. Man har tilgang til steinsettingen via en skogsti,

ca. 40 meter direkte nord fra en parkeringsplass som ligger i Blåveisveien.

Figur 9: Foto av steinsetting sett mot nord. Her kan man skimte fire, av seks, kampestein i den mulige graven. Steinsettingen ligger i nokså tett løvskog, like ved boligfeltet på Årum øvre. Foto: Christine Stene.

Det potensielle fornminnet består av seks kampesteiner ca 80 til 180 cm store. Det ligger en stein nord for ringen, ellers er området rundt forholdsvis plant med skogstier gående på øst- og vestsiden av steinringen. Steinsettingen er til dels dekket av bjørk, rogn, blåbærlyng og gress. Diameteren er om lag seks til åtte meter med en svak opphøyning i senter av steinsettingen. Sirkelen er ufullstendig i den sørøstre delen, hvor den ser ut til å mangle en stein. Steinsettingen er ikke innmålt.

8 OPPSUMMERING

Utgravningen på Årum øvre 644/3, 7 tok utgangspunkt i Østfold fylkeskommunes registreringsarbeid i området i 2002, samt Kulturhistorisk museums undersøkelse i 2003. Utgravningsresultatene bekreftet at det var forhistorisk aktivitet/bosetning på stedet.

Sammenlagt ved lokalitet 21 og 56 ble det åpnet 2232 m², og nummerert 121 strukturer. Det er skilt ut strukturer i form av stolpehull, veggriller, ildsteder, kokegroper, kulturlag og udefinerte strukturer, flere av de registrerte strukturene er i ettertid tolket som naturdannelser.

Undersøkelsen på Årum øvre avdekket ett treskipet hus, rester etter to mulige ikke-definerte hus, levninger av et par ukjente konstruksjoner, og andre typer spor etter bosetning, som stolpehull, kokegroper og ildsteder.

På bergkollen som skiller lokalitet 21 og 56 ad ble det påvist åtte skålgroper. I skogholtet i bakkant av lokalitetene ble det påvist åtte skålgroper fordelt på hver sin

bergkulle. Innenfor det samme skogholtet ble det ved årets undersøkelse også påvist en hittil uregistrert steinsetting.

Flere tidsperioder er representert innenfor det aktuelle området, både fra forhistorisk tid og nyere tids historie.

OSLO 29.11. 2004

Christine Stene

Feltleder

9 LITTERATURLISTE

Bårdseth, G. A. 2004: *E6-prosjektet Østfold. Årsrapport 2003*. Universitetets kulturhistoriske museer, Fornminneseksjonen.

Grindkåsa, L. 2004: *E6-prosjektet Østfold. Rapport fra de arkeologiske undersøkelsene av Årum øvre 644/3,7 (lokalitet 22), Fredrikstad kommune*. Kulturhistorisk museum, Fornminneseksjonen. Rapport i topografisk arkiv.

Løken, T., Pilø, L. og Hemdorff, O. 1996: *Maskinell flateavdekking og utgravning av forhistoriske jordbruksboplasser. En metodisk innføring*. AmS-Varia 26. Arkeologisk museum i Stavanger.

Stene, C. 2003: *E6-prosjektet Østfold. Kulturhistoriske registreringer av automatisk fredete kulturminner i forbindelse med breddeutvidelsen av E6, i kommunene Fredrikstad, Sarpsborg og Halden, Østfold*. Universitetets kulturhistoriske museer. Rapport i topografisk arkiv.

Stene, C. 2004: *E6-prosjektet Østfold. Rapport fra de arkeologiske undersøkelsene av Årum nedre 643/1 (lokalitet 18), Fredrikstad kommune*. Kulturhistorisk museum, Fornminneseksjonen. Rapport i topografisk arkiv.

Tsigaridas, Z. 2000: *Rapport om de arkeologiske undersøkelsene på Krosshaug – Loen, Austbø Gnr. 7, bnr. 26/1049, Stavanger kommune, Rogaland*. Arkeologisk museum i Stavanger.

Vikshåland, L. H. 2003: *Kulturhistorisk registrering av automatisk fredete kulturminner. I forbindelse med breddeutvidelsen av E6 fra Svingenskogen til grensen Sarpsborg/Råde*. Upublisert registreringsrapport. Finnes i Østfold fylkeskommunes arkiv.

Vikshåland, L. H. 2005: *E6-prosjektet Østfold. Årsrapport 2004*. Kulturhistorisk museum Fornminneseksjonen.

10 VEDLEGG

10.1 KOMMENTAR

10.2 STRUKTURLISTE

10.2.1 LOKALITET 21

10.2.2 LOKALITET 56

10.3 FUNNLISTE

10.3.1 LOKALITET 21

10.3.2 LOKALITET 56

10.4 PRØVELISTE

10.4.1 PRØVELISTE LOKALITET 21

10.4.2 PRØVELISTE LOKALITET 56

10.5 DATERINGSLISTE

10.5.1 DATERINGSLISTE LOKALITET 21

10.5.2 DATERINGSLISTE LOKALITET 56

10.6 TEGNINGSLISTE

10.5.1 TEGNINGER LOKALITET 21

10.5.2 TEGNINGER LOKALITET 56

10.7 FOTOLISTE

10.8 TILVEKSTTEKST

10.9 ORTOFOTO MED LOKALITETEN AVMERKET

10.10 ORTOFOTO MED ALLELOKALITETENES STRUKTURER AVMERKET

10.11 TOLKNINGER LOKALITET 21

Kommentar til rapport – Lokalitet 21/56

Det er avvik mellom noen av tolkningene i vedlagt rapport og Varia 67. De viktigste er:

- Hustomt 1 og 2 på lokalitet 56 blir ikke omtalt som spor etter hus i Varia 67.

Avvik mellom C-nummer og undernummer i rapport og Varia 67 kan forekomme. Dette skyldes eventuelt korrigeringer i *Oldsakssamlingens gjenstandsbase*. Bruk av C-nummer med undernummer i Varia 67 er oppdatert med tanke på disse korrigeringene.

Litteratur

Bårdseth G. A. 2007: *Hus og gard langs E6 i Fredrikstad og Sarpsborg kommune*. Varia 67. Kulturhistorisk museum. Fornminneseksjonen. Universitetet i Oslo.

Vedlegg 10.2.1, strukturliste lokalitet 21

Strukturnummer	Form i flate	Dybde i profil	Diameter	Lengde	Bredde	Fyllmasser	Tolkning	Kommentar:
2340	Rund	0	0	22	18		Veggstolpe	
2353	Rund	0	0	0	0		Stolpehull	Ikke snittet
2443	Rund	0	0	0	0	Sand	Udefinert	Ikke snittet
2446	Rund	0	0	0	0	Sand	Ildsted	Ikke snittet
2453	Rund	0	0	0	0	Sand	Stolpehull	Ikke snittet
2467	Rund	0	0	0	0		Stolpehull	Ikke snittet
2473	Rund	0	0	100	100	Sand	Udefinert	Ikke snittet
3170	Oval	0	0	31	20		Avskrevet	
3171	Ujevn	0	0	220	40	Stein	Udefinert	Ikke snittet
3172	Ujevn	17	0	59	32	Sand	Udefinert	
3173	Rund	52	0	163	165	Stein	Kokegrop	
3174	Ujevn	0	0	100	100	Humus	Udefinert	Ikke snittet
3175	Rund	0	34	0	0	Humus	Stolpehull	Ikke snittet
3176	Oval	20	0	23	23	Sand	Stolpehull	
3177	Ujevn	0	0	60	50		Kulturlag	Ikke snittet
3178	Rund	3	0	53	53		Ildsted	
3180	Ujevn	0	0	130	40	Stein	Udefinert	Ikke snittet
3181	Ujevn	0	0	220	40	Stein	Udefinert	Ikke snittet
3182	Ujevn	0		100	38	Stein	Udefinert	Ikke snittet
3183	Ujevn	0	0	150	230	Humus	Udefinert	Ikke snittet
3184	Ujevn	0	0	90	76	Humus	Udefinert	Ikke snittet
3185	Rund	0	33	0	0	Stein	Stolpehull	Ikke snittet
3186	Ujevn	0	0	94	38		Udefinert	Ikke snittet
3187	Rund	0	0	57	45		Avskrevet	
3188	Rund	0	10	0	0		Pelehull	Ikke snittet
3189	Ujevn	0	0	200	90		Udefinert	Ikke snittet
3190	Rund	11	0	48	50		Takbærende stolpe	
3191	Ujevn	10	0	32	30	Stein	Ildsted	
3192	Oval	0	0	29	33	Stein	Avskrevet	
3193	Ujevn	6	0	58	51		Ildsted	
3194	Oval	18	0	29	58	Stein	Takbærende stolpe	
3195	Rund	7	0	15	20		Dørstolpe	
3196	Rund	15	0	42	33	Leire	Takbærende stolpe	
3197	Oval	20	0	26	32	Sand	Takbærende stolpe	
3198	Ujevn	0	0	41	53	Stein	Avskrevet	
3199	Oval	0	0	31	42		Avskrevet	
3201		0	0	0	0	Leire	Veggrille	
3202	Ujevn	0	0	150	275	humus	Veggrille	Ikke snittet
3203	Ujevn	0	0	150	50	humus	Veggrille	Ikke snittet
3204		0	0			Humus	Veggrille	
3205	Oval	13	0	24	20	Stein	Veggrille	
3206	Rund	11	0	29	29	Leire	Takbærende stolpe	
3207	Ujevn	0	0	74	37	Humus	Kulturlag	Ikke snittet
3208	Ujevn	9	0	45	46	Leire	Stolpehull	
3210		0	0	0	0		Avskrevet	
3212	Rund	0	20	0	0	Humus	Stolpehull	Ikke snittet
3213	Rund	2	0	30	30	Sand	Kulturlag	

Vedlegg 10.2.1, strukturliste lokalitet 21

3214	Ujevn	0	0	78	37		Udefinert	Ikke snittet
3215		12	0	330	40	Sand	Veggstolpe	
3216	Rund	7	0	20	20	Grus	Stolpehull	
3217	Ujevn	15	0	28	30	Sand	Takbærende stolpe	
3218	Rund	0	0	0	0	Humus	Pelehull	Ikke snittet
3219	Ujevn	0	0	115	66	Stein	Stolpehull	
3220	Ujevn	14	0	28	22	Leire	Takbærende stolpe	
3221	Ujevn	0	0	0	0	Humus	Udefinert	Ikke snittet
3222	Rund	3	0	44	39	Sand	Kulturlag	
3223	Rund	13	0	46	48		Stolpehull	
3224	Rund	0	0	8	8		Pelehull	
3227	Rund	7	0	15	25		Dørstolpe	
3229	Oval	0	0	0	0	Sand	Kulturlag	
3230	Oval	10	0	15	16	Sand	Dørstolpe	
3231	Oval	15	0	28	24	Leire	Takbærende stolpe	
3234	Rund	45	0	18	18	Sand	Stolpehull	
3235	Oval	16	0	28	32	Leire	Stolpehull	
3236	Rund	0	20	0	0	Humus	Stolpehull	Ikke snittet
3237	Ujevn	0	0	0	0	Humus	Kulturlag	Ikke snittet
3238	Ujevn	0	0	0	0	Humus	Kulturlag	Ikke snittet
3239	Ujevn	0	0	0	0	Stein	Kulturlag	
3240	Ujevn	0	0	0	0	Sand	Stolpehull	
3242	Rund	0	10	0	0	Humus	Udefinert	Ikke snittet
3243	Rund	12	0	20	20	Leire	Avskrevet	
3244	Rund	10	0	40	50	Stein	Veggstolpe	
3245		10	0	35	35	Stein	Veggstolpe	
3246	Rund	0	0	0	0		Veggstolpe	
3247	Ujevn	10	0	0	0	Sand	Veggstolpe	
3248	Ujevn	10	0	0	0	Sand	Veggstolpe	
3249		18	0	0	0	Grus	Veggstolpe	
3250		10	0	0	0	Grus	Veggstolpe	
3252		15	0	0	0	Grus	Veggstolpe	
3253		10	0	0	0	Humus	Veggstolpe	
3254		9	0	0	0	Humus	Veggstolpe	

Vedlegg 10.2.2, strukturliste lokalitet 56

Strukturnummer	Form i flaten	Dybde i profil	Diameter	Lengde	Bredde	Fyllmasser	Tolkning	Kommentar
3130	Rund	0	50	0	0	Stein	Takbærende stolpe	Ikke snittet
3131	Oval	8	0	120	110	Stein	Ildsted	
3132	Rund	0	30	0	0		Stolpehull	Ikke snittet
3133	Rund	0	30	0	0		Stolpehull	Ikke snittet
3134	Rund	10	0	75	69	Humus	Ildsted	
3136	Rund	0	300	0	0	Stein	Stolpehull	Ikke snittet
3137	Rund	0	38	0	0	Stein	Stolpehull	Ikke snittet
3138	Rund	0	38	0	0	Stein	Takbærende stolpe	Ikke snittet
3139	Ujevn	0	0	40	50	Stein	Stolpehull	Ikke snittet
3140	Rund	16	0	108	93	Sand	Ildsted	
3141	Oval	38	0	152	175	Sand	Kokegrop	
3142		0	0	0	0		Avskrevet	Ikke snittet
3143	Oval	10	0	100	60	Leire	Udefinert	
3144	Rund	20	0	160	170	Stein	Kokegrop	
3145		0	0	0	0		Avskrevet	Ikke snittet
3146	Ujevn	0	26	0	0	Stein	Stolpehull	Ikke snittet
3147	Rund	2	0	55	55	Stein	Kulturlag	
3148	Rund	15	0	22	39	Grus	Stolpehull	
3149	Oval	0	0	50	41	Humus	Avskrevet	
3150	Rund	0	30	0	0		Stolpehull	Ikke snittet
3151	Ujevn	15	0	54	48	Grus	Stolpehull	
3152	Ujevn	17	0	40	45	Grus	Stolpehull	
3153	Rund	0	30	0	0		Stolpehull	Ikke snittet
3154	Rund	28	0	74	75	Sand	Takbærende stolpe	
3155	Rund	0	30	0	0	Stein	Stolpehull	
3156	Rund	0	30	0	0	Stein	Stolpehull	
3157		0	0	0	0		Avskrevet	Ikke snittet
3158		0	0	0	0		Avskrevet	Ikke snittet
3159	Rund	0	40	0	0	Stein	Takbærende stolpe	Ikke snittet
3160	Ujevn	0	0	25	30	Stein	Stolpehull	Ikke snittet
3161	Oval	10	0	76	46	Grus	Stolpehull	

Vedlegg 10.2.2, strukturliste lokalitet 56

3162	Rund	0	30	0	0	0	Stein	Stolpehull	Ikke snittet
3163	Oval	0	0	37	33	Grus	Avskrevet		
3164		0	0	0	0		Avskrevet		Ikke snittet
3165	Ujevn	0	0	40	20	Stein	Grøft		Ikke snittet

Vedlegg 10.3.1, funnliste lokalitet 21

C-nr.	U-nr.	Funn-nr. (felt)	Struktur- nr.	Gjenstandstype	Materiale
53708	1	2848	3190	Kar	keramikk
53708	2	2861	3194	Kar	keramikk
53708	3	2887, 2894, 2895	3201	Kar	keramikk
53708	4	2869	3204	Kar	keramikk
53708	5	2826	3217	Kar	keramikk
53708	6	2903	3244	Kar	keramikk
53708	7	2092	3245	Kar	keramikk
53708	8	2880	3201	Brent leire	leire
53708	9	2897	3204	Fragment	flint
53708	10	2856	3220	Fragment	flint
53708	11	2896		Fragment	flint
53709	1	2851	3173	Kar	keramikk
53709	2	2834		Avslag	flint
53709	3	2877		Kjerne	flint
53709	4	2852	3173	Fragment	flint
53709	5	2805		Bryne	bergart
53709	6	2833		Slipestein	bergart
53709	7	2817		Fragment	kvarts
53709	8	2840		Fragment	kvarts

Vedlegg 10.3.2, funnliste lokalitet 56

C-nr.	U-nr.	Funn-nr. (felt)	Struktur- nr.	Gjenstandstype	Materiale
53710	1	2816	3131	Kar	keramikk
53710	2		3134	Kar	keramikk
53710	3	2828	3134	Bein, brente	bein
53710	4	2821	3140	Bein, brente	bein
53710	5	F2820	3141	Bein, brente	bein
53710	5	F2841	3141	Bein, brente	bein
53711	1	2800		Ukjent	bronse
53711	2	2819		Avslag	flint
53711	3	2815		Fragment	flint

Vedlegg 10.4.1, prøveliste lokalitet 21

C-nr.	U-nr.	Funn-nr. (felt)	Struktur-nr.	Prøvetype	Kontekst	Datering
53708	12	MF-2296	3196	Prøve, kull	Stolpehull. Prøven er tatt fra makrofossilprøve MF-2296.	
53708	13	MF-2296	3196	Prøve, makro	Stolpehull. 1 liter masse tatt fra 0,5 -5 cm dybde under snitting av østlige halvdel.	2410 +/-45 BP, 750-400 BC
53708	14	MF-2303	3235	Prøve, makro	Stolpehull. Tatt fra 0-16 cm dybde under snitting.	
53708	15	MF-2297	3195	Prøve, makro	Stolpehull. 0,5 liter masse tatt fra 0-8 cm dybde fra østlig halvdel.	2385 +/- 40 BP, 480-395 BC
53708	16	MF-2311	3204	Prøve, makro	Grøft. Tatt fra 1-8 cm dybde under snitting.	2485 +/- 40 BP, 765-415 BC
53708	17	MF-2323	3225	Prøve, makro	Kulturlag. Tatt fra 0-3 cm dybde. 2 MF: Nr 1 ca 1 m fra nordre vegggrøft. Nr 2 ca 1,7 m fra nordre vegggrøft.	
53708	18	MF-2324	3252	Prøve, makro	Stolpehull. Tatt fra 1-15 cm dybde i profil.	
53708	19	MF-2325	3249	Prøve, makro	Stolpehull. Tatt fra 1-10 cm dybde i profil.	
53708	20	MF-2322		Prøve, makro	Veggrille. 0,5 liter masse tatt fra 0-3 cm dybde under snitting. Østlig ende av vegggrøft sør.	
53708	21	MF-2294	3231	Prøve, makro	Stolpehull. Tatt fra 1-15 cm dybde under snitting.	
53708	22	MF-2301	3194	Prøve, makro	Stolpehull. 1,5 liter masse tatt fra 1-5 cm dybde under snitting.	2575 +/- 40 BP, 805-770 BC
53708	23	MF-2318	3219	Prøve, makro	Veggrille. 1 liter masse tatt fra 0-8 cm under snitting av utkant ende av sørlig vegggrøft.	
53708	24	MF-2317	3201	Prøve, makro	Vegggrøft. 3 liter masse tatt fra 1-15 cm dybde under snitting av midtre del.	
53708	25	MF-2308	3239	Prøve, makro	Kulturlag. 2 liter masse tatt fra 1-10 cm dybde under snitting.	
53708	26	MF-2319	3246	Prøve, makro	Stolpehull i vegggrøft S-3204. 1 liter masse tatt fra 1-9 cm dybde under snitting.	
53708	27	MF-2310	3234	Prøve, makro	Stolpehull. 0,2 liter masse tatt 0-3 cm dypt under snitting av nordre del.	
53708	28	MF-2320	3201	Prøve, makro	Grøft. Tatt fra 1-6 cm dybde under snitting.	
53708	29	MF-2309	3193	Prøve, makro	Stolpehull. 1,5 liter masse tatt fra 1-7 cm dybde under snitting.	
53708	30	MF-2291	3201	Prøve, makro	Stolpehull. Tatt fra 1-19 cm dybde under snitting.	
53708	31	MF-2299	3206	Prøve, makro	Stolpehull. Tatt fra 1-11 cm dybde under snitting.	
53708	32	MF-2307	3204	Prøve, makro	Vegggrøft. 1 liter masse tatt fra 1-5 cm dybde. Fra sørlig halvdel som vender inn i huset. Funn av keramikk.	
53708	33	MF-2304	3191	Prøve, makro	Stolpehull. 1 liter masse tatt fra 0-4 cm dybde under snitting.	
53708	34	MF-2298	3220	Prøve, makro	Stolpehull. Tatt fra 1-14 cm dybde under snitting.	
53708	35	MF-2302	3217	Prøve, makro	Stolpehull. 1 liter masse tatt fra 0-8 cm dybde i østlige halvdel.	
53709	9	MF-2295	3173	Prøve, makro	Udefinert. 2 liter masse tatt fra 10-15 cm dybde under snitting.	

Vedlegg 10.4.2, prøveliste lokalitet 56

C-nr.	U-nr.	Funn-nr. (felt)	Struktur-nr.	Prøvetype	Kontekst	Datering
53710	6	2843	3141	Prøve, kull	Kokegrop. Prøven ble tatt ut i bunn av strukturen, etter snitting.	2885 +/- 40 BP, 1185-975 BC
53710	7	MF-2278	3140	Prøve, makro	Stolpehull. 3 liter masse tatt fra 1-7 cm dybde fra område merket 2 på tegning av område mot vest.	
53710	8	MF-2282	3154	Prøve, makro	Stolpehull. 2 liter masse tatt fra 1-15 cm dybde i sørlig halvdel.	
53710	9	MF-2288	3152	Prøve, makro	Stolpehull. Tatt fra 1-17 cm dybde under snitting.	
53710	10	MF-2276	3144	Prøve, makro	Kokegrop. 2 liter masse tatt fra 18-20 cm dybde.	
53710	11	MF-2286	3161	Prøve, makro	Stolpehull. 1,5 liter masse tatt fra 2-8 cm dybde under snitting. Fra område merket 2 på tegning.	
53710	12	MF-2285	3161	Prøve, makro	Stolpehull. 0,3 liter masse tatt fra 1-5 cm dybde under snitting. Fra område merket 4 på tegning.	
53710	13	MF-2287	3161	Prøve, makro	Stolpehull. 1 liter masse tatt fra 0,5-3 cm dybde under snitting. Fra område merket 1 på tegning.	
53710	14	MF-2284	3151	Prøve, makro	Stolpehull. Tatt fra 1-15 cm under snitting.	
53710	15	MF-2283	3148	Prøve, makro	Stolpehull. Tatt 1-15 cm dypt under snitting.	
53710	16	MF-2281	3134	Prøve, makro	Ildsted. Tatt fra 1-9 cm dybde under snitting.	
53710	17	MF-2277	3140	Prøve, makro	Udefinert. 1 liter masse tatt fra 1-5 cm dybde under snitting. Fra område merket 1 på tegning, vestre del.	
53710	18	MF-2279	3140	Prøve, makro	Udefinert. 0,5 liter masse tatt fra 1-8 cm under snitting. Fra område merket 3 på tegning.	
53710	19	MF-2280	3131	Prøve, makro	Kokegrop. 1,5 liter masse tatt fra 0-5 cm dybde fra sørøstre kvadrant.	

Vedlegg 10.5.1, dateringsliste lokalitet 21

Prøve ID	Materiale	Kontekst	Ukalibrert alder BP	Kalibrert alder eit sigma
TUa-4996	Korn, uspesifisert fragment	S-3194, takstolpe	2575±40	BC 805-770
TUa-5709	Trekull, bjørk	S-3196, takstolpe	2410±45	BC 750-400
TUa-5710	Trekull, bjørk	S-3195, takstolpe	2385±40	BC 480-395
TUa-5711	Trekull, bjørk	S-3195, stolpe	2485±40	BC 765-415

Vedlegg 10.5.2, dateringsliste lokalitet 56

Prøve ID	Materiale	Kontekst	Ukalibrert alder BP	Kalibrert alder eit sigma
TUa-5848	Trekull, bjørk	S-3141, ildsted	2885±40	BC 1185-975

Vedlegg 10.6.1, tegningliste lokalitet 21

Tegning- nr.	Motiv	Målestokk	Sign
1	Rentegning av nedgravninger for takbærende stolper i hus 1, plan og profil.	1:20	EH
2	Rentegning av ildsteder i hus 1, plan og profil.	1:20	EH
3	Rentegning av sørlig veggrille hus 1, plan og profil.		EH
4	Rentegning av nordre veggrille hus 1, plan og profil.		EH
5	Rentegning av S-3173, plan og profil.	1:20	EH
6	Plantegning hus 1.	1:50	06.08.04.HF

Vedlegg 10.6.2, tegningliste lokalitet 56

Tegning-nr.	Motiv	Målestokk	Sign
1	Rentegning av kokegroper, plan og profil.	1:20	EH
2	Rentegning av ildsteder, plan og profil.	1:20	EH

Vedlegg 10.7, fotoliste

FOTOLISTE

CF.29162-29169

Negativ nr.	Bildemr.	Filmtype	Lokalitet	Struktur	Plan	Prof	Oversikt	Arbeid	Kontekst	Tolkning	Kommentarer	Personer i bilde	Tatt mot	Dato	Fotograf	Database nr.
29161	17	Papir	23b	S-3034	0	-1	0	0	Husområde 4	Udefinert anlegg	Målestokk 30 cm.		NV	28.07.2 004	KES	8021
	1	Papir	23b	S-3029	-1	0	0	0			Kulturlag. Målestokk 40 cm.		NØ	29.07.2 004	EH	8037
	3	Papir	23b	S-3012	0	-1	0	0		Stolpehull	Målestokk 30 cm. Bilde ute av fokus.		Nord	29.07.2 004	KES	8035
	4	Papir	23b	S-3024	0	-1	0	0	Husområde 4	Stolpehull	Målestokk 30 cm.		Nord	29.07.2 004	EH	8034
	5	Papir	23b	S-3012	-1	0	0	0		Stolpehull	Målestokk 30 cm.		Nord	29.07.2 004	KES	8033
	6	Papir	23b	S-3030	0	-1	0	0	Husområde 4	Stolpehull	Målestokk 30 cm.		Nord	29.07.2 004	KES	8032
	7	Papir	57		0	0	-1	0			Oversikt over lok. 57. Målestokk stikkstang på 1 meter.		Nord	29.07.2 004	CS	8031
	8	Papir	57		0	0	-1	0			Oversikt over lok. 57. Målestokk stikkstang på 1 meter.		Øst	29.07.2 004	CS	8030
	9	Papir	57	S-3123	0	-1	0	0			Prøverute og profilvegg.		ØSØ	29.07.2 004	CS	8029
29162	17	Papir	56	S-3144	-1	0	0	0		Kokegrup	Målestokk 40 cm.		Vest	02.08.2 004	HF	8057
	11	Papir	21		0	0	-1	0			Mellom lok 56 fra lok 21, del av steingerde.		SV	02.08.2 004	ST	8063
	6	Papir	21		0	0	-1	0			Lok 21 før avdekking.		Sør	02.08.2 004	ST	8068
	7	Papir	21		0	0	-1	0			Lok 21 før avdekking.		SØ	02.08.2 004	ST	8067
	8	Papir	21		0	0	-1	0			Lok 21 fra skogkant.		Nord	02.08.2 004	ST	8066
	9	Papir	21		0	0	-1	0			Lok 21 fra skogkant.		Øst	02.08.2 004	ST	8065
	10	Papir	21		0	0	-1	0			Lok 21 fra skogområde.		NØ	02.08.2 004	ST	8064

Negativ nr.	Bildern.	Filmtype	Lokalitet	Struktur	Plan	Profi	Oversikt	Arbeid	Kontekst	Tolkning	Kommentarer	Personer i bilde	Tatt mot	Dato	Fotograf	Database nr.
29162	5	Papir	21		0	0	-1	0			Lok 21 før avflekking.		SV	02.08.2 004	ST	8069
	12	Papir	21		0	0	-1	0			Mot lok 56 fra lok 21.		SØ	02.08.2 004	ST	8062
	13	Papir	56		0	0	-1	0			Oversiktsfoto over område mellom lok 56 og lok 21.		NØ	02.08.2 004	ST	8061
	14	Papir	56	S-3131	-1	0	0	0		Kokegrop	S-3131 foran og S-3144 bak.		Nord	02.08.2 004	HF	8060
	4	Papir	21		0	0	-1	0			Lok 21 før avflekking		SV	02.08.2 004	ST	8070
	16	Papir	56	S-3144	-1	0	0	0		Kokegrop	Målestokk 40 cm.		Vest	02.08.2 004	HF	8058
	36	Papir	23b	S-3029	-1	0	0	0			Kulturteg ved husområde 4. Målestokk 40 cm.		NØ	29.07.2 004	EH	8038
	18	Papir	56	S-3131	-1	0	0	0		Kokegrop	Målestokk 40 cm.		Vest	02.08.2 004	HF	8056
	19	Papir	23b	S-3081	0	-1	0	0			Kulturagsrest. Målestokk 30 cm.		NNØ	30.07.2 004	ST	8055
	20	Papir	57	S-3126	0	-1	0	0			Proverute. Målestokk 40 cm.		NV	30.07.2 004	HF	8054
	15	Papir	56	S-3144	-1	0	0	0		Kokegrop	Målestokk 40 cm.		Nord	02.08.2 004	HF	8059
	32	Papir	23b		0	0	0	-1		Arbeidsbilde	Elin Hansen tegner.	Elin Hansen	Nord	29.07.2 004	ST	8042
	24	Papir	57		0	-1	0	0			Profil av nordre ljerne.		Nord	30.07.2 004	CS	8050
	25	Papir	23b	S-3015	-1	0	0	0	Husområde 1		Kulturteg eller mulig stolpehull. Målestokk 30 cm.		Sør	29.07.2 004	KES	8049
	26	Papir	23b	S-3081	-1	0	0	0			Kulturagsrest. Målestokk 30 cm.		NNV	29.07.2 004	ST	8048
	27	Papir	23b	S-3029	0	-1	0	0			Kulturteg ved husområde 4. Målestokk 40 cm.		NNØ	29.07.2 004	EH	8047

Negativ nr.	Bildnr.	Filmtype	Lokalitet	Struktur	Plan	Prof	Oversikt	Arbeid	Kontekst	Tolkning	Kommentarer	Personer i bilde	Tatt mot	Dato	Fotograf	Database nr.
29162	28	Papir	23b	S-3029	0	-1	0	0			Kulturlag ved husområde 4. Målestokk 40 cm.		NNØ	29.07.2 004	EH	8046
	29	Papir	23b	S-3065	0	-1	0	0			Kulturlag ved husområde 3. Målestokk 40 cm. Uten strukturskilt.		Øst	29.07.2 004	ST	8045
	23	Papir	57		0	-1	0	0			Profil av nordre ljerne.		Nord	30.07.2 004	CS	8051
	31	Papir	23b	S-3019	-1	0	0	0		Avskrevet			SV	29.07.2 004	KES	8043
	3	Papir	21		0	0	-1	0			Område med steingjerde mellom lok 21 og lok 56.		Vest	02.08.2 004	ST	8071
	33	Papir	23b	S-3065	0	-1	0	0			Kulturlag med leire. Målestokk 40 cm. Uten strukturskilt.		Øst	29.07.2 004	ST	8041
	34	Papir	23b	S-3065	0	-1	0	0			Kulturlag med leire. Målestokk 40 cm.		Øst	29.07.2 004	ST	8040
	35	Papir	23b	S-3029	-1	0	0	0			Kulturlag ved husområde 4. Målestokk 40 cm.		NØ	29.07.2 004	EH	8039
	22	Papir	57		0	-1	0	0			Profil av nordre ljerne.		Nord	30.07.2 004	CS	8052
	21	Papir	57	S-3125	0	-1	0	0			Prøverute. Målestokk 40 cm.		SØ	30.07.2 004	HF	8053
	1	Papir	21		0	0	-1	0			Lok 21 fra steingjerde.		Nord	02.08.2 004	ST	8073
	2	Papir	21		0	0	-1	0			Lok 21 for avdekking.		NNV	02.08.2 004	ST	8072
	30	Papir	23b	S-3065	0	-1	0	0			Kulturlag ved husområde 3. Målestokk 40 cm.		Øst	29.07.2 004	ST	8044
29163	9	Papir	56	S-3161	0	-1	0	0	Husområde 2	Takbarende stolpe	Målestokk 30 cm.		Vest	04.08.2 004	EH	8101
	1	Papir	21		0	0	-1	0			Oversiktsfoto over lok 21.		SSV	04.08.2 004	CS	8109
	20	Papir	56	S-3154	-1	0	0	0	Husområde 1	Takbarende stolpe	Målestokk 30 cm.		Nord	03.08.2 004	HF	8090

Negativ nr.	Bilde nr.	Filmtype	Lokalitet	Struktur	Plan	Profi	Oversikt	Arbeid	Kontekst	Tolkning	Kommentarer	Personer i bilde	Tatt mot	Dato	Fotograf	Database nr.
29163	2	Papir	21		0	0	-1	0			Oversiktsfoto over bok 21.		SSV	04.08.2 004	CS	8108
	3	Papir	21		0	0	-1	0	Husområde 1		Oversiktsfoto av hus 1.		Nord	04.08.2 004	CS	8107
	4	Papir	21		0	0	-1	0	Husområde 1		Oversiktsfoto av hus 1.		Nord	04.08.2 004	CS	8106
	5	Papir	21		0	0	-1	0	Husområde 1		Oversiktsfoto av hus 1.		Nord	04.08.2 004	CS	8105
	6	Papir	21		0	0	-1	0	Husområde 1		Oversiktsfoto av hus 1.		Nord	04.08.2 004	CS	8104
	19	Papir	56	S-3140	0	-1	0	0	Husområde 2	Stolpehull	Målestokk 30 cm.		Nord	03.08.2 004	EH	8091
	8	Papir	21		0	0	-1	0	Husområde 1		Oversiktsfoto av hus 1.		Nord	04.08.2 004	CS	8102
	18	Papir	56	S-3148	0	-1	0	0	Husområde 1	Stolpehull	Målestokk 30 cm.		VNV	03.08.2 004	KES	8092
	10	Papir	56	S-3152	0	-1	0	0	Husområde 1	Stolpehull	Målestokk 30 cm.		NNØ	04.08.2 004	KES	8100
	11	Papir	56	S-3149	-1	0	0	0		Avskrevet			NV	04.08.2 004	KES	8099
	12	Papir	56		0	-1	0	0		Feilbilde				03.08.2 004		8098
	13	Papir	56	S-3151	0	-1	0	0	Husområde 1	Stolpehull	Målestokk 30 cm.		VNV	03.08.2 004	KES	8097
	14	Papir	56	S-3161	-1	0	0	0	Husområde 2	Takbarende stolpe	Målestokk 30 cm.		Nord	03.08.2 004	EH	8096
	15	Papir	56	S-3151	-1	0	0	0	Husområde 1	Stolpehull	Målestokk 30 cm.		NV	03.08.2 004	KES	8095
	16	Papir	56	S-3152	-1	0	0	0	Husområde 1	Stolpehull	Målestokk 30 cm.		Nord	03.08.2 004	HF	8094
	17	Papir	56	S-3154	0	-1	0	0	Husområde 1	Takbarende stolpe	Målestokk 30 cm.		Nord	03.08.2 004	HF	8093

Negativ nr.	Bildemr.	Filmtype	Lokalitet	Struktur	Plan	Profi	Oversikt	Arbeid	Kontekst	Tolkning	Kommentarer	Personer i bilde	Tatt mot	Dato	Fotograf	Database nr.
29163	7	Papir	21		0	0	-1	0	Husområde 1		Oversiktsfoto av hus 1.		Nord	04.08.2 004	CS	8103
36	36	Papir	56	S-3144	-1	0	0	0		Kokegrop	Målestokk 40 cm.		Nord	02.08.2 004	HF	8074
21	21	Papir	56	S-3131	0	-1	0	0		Kokegrop	Målestokk 40 cm.		Nord	03.08.2 004	HF	8089
35	35	Papir	56	S-3144	-1	0	0	0		Kokegrop	Målestokk 40 cm.		NV	02.08.2 004	HF	8075
34	34	Papir	56	S-3144	-1	0	0	0		Kokegrop	Målestokk 40 cm.		Vest	02.08.2 004	HF	8076
33	33	Papir	56	S-3148	-1	0	0	0	Husområde 1	Stolpehull	Målestokk 30 cm.		VNV	02.08.2 004	KES	8077
32	32	Papir	56	S-3140	-1	0	0	0	Husområde 2	Stolpehull	Stolpehull med flere faser. Målestokk 30 cm.		Nord	02.08.2 004	EH	8078
31	31	Papir	56	S-3140	0	0	-1	0		Kokegrop	S-3140 og S-3141. Målestokk 50 cm.		Nord	02.08.2 004	EH	8079
30	30	Papir	56	S-3141	-1	0	0	0		Kokegrop	Målestokk 50 cm.		Nord	02.08.2 004	EH	8080
22	22	Papir	56	S-3134	0	-1	0	0		Ildsted	Bunn av ildsted. Målestokk 40 cm.		NV	03.08.2 004	KES	8088
28	28	Papir	56	S-3134	-1	0	0	0	Husområde 3	Ildsted	Bunn av ildsted. Målestokk 40 cm.		NV	02.08.2 004	KES	8082
27	27	Papir	56	S-3144	-1	0	0	0		Kokegrop	Eter fjerning av stein i sørlig halvdel. Målestokk 40 cm.		Vest	02.08.2 004	HF	8083
26	26	Papir	56	S-3144	-1	0	0	0		Kokegrop	Eter fjerning av stein i sørlig halvdel. Målestokk 40 cm.		Nord	02.08.2 004	HF	8084
25	25	Papir	56	S-3144	-1	0	0	0		Kokegrop	Eter fjerning av 2/3 i sørlig halvdel. Målestokk 40 cm.		NV	03.08.2 004	HF	8085
24	24	Papir	56	S-3144	-1	0	0	0		Kokegrop	Eter fjerning av 2/3 i sørlig halvdel. Fjernet stein i bakgrunnen. Målestokk 40 cm.		Sør	03.08.2 004	HF	8086
23	23	Papir	56	S-3144	-1	0	0	0		Kokegrop	Eter fjerning av 2/3 i sørlig halvdel. Målestokk 40 cm.		NØ	03.08.2 004	HF	8087

Negativ nr.	Bildernr.	Filmtype	Lokalitet	Struktur	Plan	Profi	Oversikt	Arbeid	Kontekst	Tolkning	Kommentarer	Personer i bilde	Tatt mot	Dato	Fotograf	Database nr.
29163	29	Papir	56	S-3134	-1	0	0	0	Husområde 3	Ildsted	Bunn av ildsted. Målestokk 40 cm.		NV	02.08.2004	KES	8081
29164	27	Papir	21		0	-1	0	0	Husområde 1		Opprensning av hus 1.		NV	05.08.2004	CS	8119
	26	Papir	21		0	0	-1	0	Husområde 1		Hus 1, oversikt.		NV	05.08.2004	CS	8120
	25	Papir	21		0	0	-1	0	Husområde 1		Hus 1, oversikt.		NV	05.08.2004	CS	8121
	24	Papir	21		0	0	-1	0	Husområde 1		Hus 1, oversikt.		NV	05.08.2004	CS	8122
	28	Papir	21		0	0	-1	0	Husområde 1		Opprensning av hus 1.		NV	05.08.2004	CS	8118
	22	Papir	21		0	0	-1	0	Husområde 1		Hus 1, oversikt.		NV	05.08.2004	CS	8124
	34	Papir	56	S-3141	-1	0	0	0		Kokegrop			NØ	05.08.2004	HF	8112
	23	Papir	21		0	0	-1	0	Husområde 1		Hus 1, oversikt.		NV	05.08.2004	CS	8123
	29	Papir	56	S-3143	-1	0	0	0		Avskrevet	Målestokk 30 cm.		Nord	05.08.2004	HF	8117
	30	Papir	56	S-3143	0	-1	0	0	Husområde 2	Udefinert anlegg	Målestokk 30 cm.		NV	05.08.2004	HF	8116
	31	Papir	56	S-3163	-1	0	0	0		Avskrevet	Målestokk 30 cm.			05.08.2004	HF	8115
	36	Papir	56	S-3141	0	-1	0	0		Kokegrop	Profil 1. Målestokk 30 cm.		Nord	04.08.2004	HF	8110
	33	Papir	56	S-3147	-1	0	0	0			Kulturtag. Målestokk 30 cm.		Nord	05.08.2004	HF	8113
	35	Papir	56	S-3141	0	-1	0	0		Kokegrop	Profil 2. Målestokk 30 cm.		Øst	04.08.2004	HF	8111
	20	Papir	21		0	0	-1	0	Husområde 1		Hus 1, oversikt.		Vest	05.08.2004	CS	8126

Negativ nr.	Bildnr.	Flimtype	Lokalltet	Struktur	Plan	Prof	Oversikt	Arbeid	Kontekst	Tolkning	Kommentarer	Personer i bilde	Tatt mot	Dato	Fotograf	Database nr.
29164	19	Papir	21		0	0	-1	0	Husområde 1		Hus 1, oversikt.		Vest	05.08.2 004	CS	8127
	32	Papir	56	S-3143	-1	0	0	0	Husområde 2	Udefinert anlegg	Målestokk 30 cm.		NØ	05.08.2 004	HF	8114
	3	Papir	21		0	0	-1	0	Husområde 1		Hus 1, oversikt. Veggriller er vannet.		NV	06.08.2 004	ST	8143
	21	Papir	21		0	0	-1	0	Husområde 1		Hus 1, oversikt.		Vest	05.08.2 004	CS	8125
	2	Papir	21		0	0	-1	0	Husområde 1		Hus 1, oversikt. Veggriller er vannet.		NV	06.08.2 004	ST	8144
	18	Papir	21		0	0	-1	0	Husområde 1		Hus 1, oversikt.		Vest	05.08.2 004	CS	8128
	4	Papir	21		0	0	-1	0	Husområde 1		Hus 1, oversikt.		NV	06.08.2 004	ST	8142
	5	Papir	21		0	0	-1	0	Husområde 1		Hus 1, oversikt.		NV	06.08.2 004	ST	8141
	6	Papir	21		0	0	-1	0	Husområde 1		Hus 1, oversikt.		NV	06.08.2 004	CS	8140
	7	Papir	21		0	0	-1	0	Husområde 1		Hus 1, oversikt.		NV	06.08.2 004	CS	8139
	8	Papir	21		0	0	-1	0	Husområde 1		Hus 1, oversikt.		NV	06.08.2 004	CS	8138
	9	Papir	21		0	0	-1	0	Husområde 1		Hus 1, oversikt.		NV	06.08.2 004	CS	8137
	17	Papir	21		0	0	-1	0	Husområde 1		Hus 1, oversikt.		Øst	05.08.2 004	CS	8129
	11	Papir	21		0	0	-1	0	Husområde 1		Hus 1, oversikt.		NV	06.08.2 004	CS	8135
	12	Papir	21		0	0	-1	0	Husområde 1		Hus 1, oversikt.		NV	06.08.2 004	CS	8134
	13	Papir	21		0	0	-1	0	Husområde 1		Hus 1, oversikt.		NV	06.08.2 004	CS	8133

Negativ nr.	Bildetnr.	Filmtype	Lokalitet	Struktur	Plan	Profil	Oversikt	Arbeid	Kontekst	Tolkning	Kommentarer	Personer i bilde	Tatt mot	Dato	Fotograf	Database nr.
29164	14	Papir	21		0	0	-1	0	Husområde 1		Hus 1, oversikt.		NV	06.08.2004	CS	8132
	15	Papir	21		0	0	-1	0	Husområde 1		Hus 1, oversikt.		Øst	05.08.2004	CS	8131
	16	Papir	21		0	0	-1	0	Husområde 1		Hus 1, oversikt.		Øst	05.08.2004	CS	8130
	1	Papir	21		0	0	-1	0	Husområde 1		Hus 1, oversikt. Veggfliser er vannet.		NV	06.08.2004	ST	8145
	10	Papir	21		0	0	-1	0	Husområde 1		Hus 1, oversikt.		NV	06.08.2004	CS	8136
29165	27	Papir	21	S-3190	-1	0	0	0	Husområde 1	Takberende stolpe	Målestokk 30 cm.		Vest	06.08.2004	HF	8155
	26	Papir	21	S-3231	-1	0	0	0	Husområde 1	Takberende stolpe	Målestokk 30 cm.		Vest	06.08.2004	KES	8156
	25	Papir	21	S-3190	0	-1	0	0	Husområde 1	Takberende stolpe	Målestokk 30 cm. Merk keramikkår i stolpehull.		Vest	06.08.2004	HF	8157
	24	Papir	21	S-3197	-1	0	0	0	Husområde 1	Takberende stolpe	Målestokk 30 cm.		Vest	06.08.2004	HF	8158
	28	Papir	21	S-3170	-1	0	0	0		Avskrevet	Målestokk 30 cm.		SV	06.08.2004	KES	8154
	22	Papir	21	S-3173	0	-1	0	0		Kokegrop	Profil av kvadrant. Målestokk 40 cm.		SSØ	06.08.2004	ST	8160
	34	Papir	21	S-3173	-1	0	0	0		Kokegrop	Målestokk 40 cm.		SV	06.08.2004	ST	8148
	21	Papir	21	S-3173	0	-1	0	0		Kokegrop	Profil av kvadrant. Målestokk 40 cm.		VSV	06.08.2004	ST	8161
	23	Papir	21	S-3231	0	-1	0	0	Husområde 1	Takberende stolpe	Målestokk 30 cm.		Vest	06.08.2004	KES	8159
	29	Papir	21	S-3178	0	-1	0	0		Ildsted	Utenfor hus 1. Målestokk 30 cm.		SSV	06.08.2004	HF	8153
	30	Papir	21	S-3178	-1	0	0	0		Ildsted	Utenfor hus 1. Målestokk 30 cm.		SSV	06.08.2004	HF	8152

Negativ nr.	Bildemr.	Flimtype	Lokalitet	Struktur	Plan	Profi	Oversikt	Arbeid	Kontekst	Tolkning	Kommentarer	Personer i bilde	Tatt mot	Dato	Fotograf	Database nr.
29165	31	Papir	21	S-3187	-1	0	0	0		Avskrevet	Målestokk 30 cm.		NØ	06.08.2 004	KES	8151
	33	Papir	21	S-3172	-1	0	0	0		Stolpehull	Målestokk 30 cm.		ØSØ	06.08.2 004	KES	8149
	35	Papir	21	S-3176	0	-1	0	0		Stolpehull	Målestokk 30 cm.		SV	06.08.2 004	KES	8147
	36	Papir	21	S-3176	-1	0	0	0		Stolpehull	Målestokk 30 cm.		Nord	06.08.2 004	KES	8146
	13	Papir	21	S-3206	-1	0	0	0	Husområde I	Takbarende stolpe	Målestokk 30 cm.		Øst	09.08.2 004	KES	8169
	20	Papir	21	S-3173	-1	0	0	0		Kokegrop	Viser snitt i kokegropa.		SSV	06.08.2 004	ST	8162
	32	Papir	21	S-3172	0	-1	0	0		Stolpehull	Målestokk 30 cm.		Øst	06.08.2 004	KES	8150
	5	Papir	21	S-3217	0	-1	0	0	Husområde I	Takbarende stolpe	Målestokk 30 cm. Merk keramikkstær i profilen.		Øst	09.08.2 004	KES	8177
	15	Papir	21	S-3220	0	-1	0	0	Husområde I	Takbarende stolpe	Målestokk 30 cm.		Vest	09.08.2 004	ST	8167
	2	Papir	21	S-3223	-1	0	0	0	Husområde I	Takbarende stolpe	Målestokk 30 cm.		Vest	09.08.2 004	EH	8180
	19	Papir	21	S-3220	-1	0	0	0	Husområde I	Takbarende stolpe	Målestokk 30 cm.		Øst	09.08.2 004	KES	8163
	4	Papir	21	S-3191	0	-1	0	0	Husområde I	Stolpehull	Målestokk 30 cm.		Vest	09.08.2 004	ST	8178
	6	Papir	21	S-3235	-1	0	0	0	Husområde I	Takbarende stolpe	Målestokk 30 cm.		Øst	09.08.2 004	KES	8176
	7	Papir	21	S-3206	0	-1	0	0	Husområde I	Takbarende stolpe	Målestokk 30 cm.		Vest	09.08.2 004	KES	8175
	8	Papir	21	S-3198	-1	0	0	0		Avskrevet	Målestokk 30 cm.		Vest	09.08.2 004	EH	8174
	9	Papir	21	S-3194	0	-1	0	0	Husområde I	Takbarende stolpe	Målestokk 30 cm. Uten skygge.		Vest	09.08.2 004	ST	8173

Negativ nr.	Bildent.	Filmtype	Lokalitet	Struktur	Plan	Profi	Oversikt	Arbeid	Kontekst	Tolkning	Kommentarer	Personer i bilde	Tatt mot	Dato	Fotograf	Database nr.
29165	11	Papir	21	S-3196	0	-1	0	0	Husområde 1	Takbarende stolpe	Målestokk 30 cm.		Vest	09.08.2 004	EH	8171
	12	Papir	21	S-3196	0	-1	0	0	Husområde 1	Takbarende stolpe	Målestokk 30 cm.		Vest	09.08.2 004	EH	8170
	14	Papir	21	S-3217	-1	0	0	0	Husområde 1	Takbarende stolpe	Målestokk 30 cm.		SV	09.08.2 004	HF	8168
	18	Papir	21	S-3196	-1	0	0	0	Husområde 1	Takbarende stolpe	Målestokk 30 cm.		SSV	09.08.2 004	EH	8164
	1	Papir	21	S-3213	-1	0	0	0	Husområde 1		Kulturlagrest. Målestokk 30 cm.		Vest	09.08.2 004	HF	8181
	16	Papir	21	S-3194	-1	0	0	0	Husområde 1	Takbarende stolpe	Målestokk 30 cm.		Vest	09.08.2 004	ST	8166
	17	Papir	21	S-3197	0	-1	0	0	Husområde 1	Takbarende stolpe	Målestokk 30 cm.		Vest	09.08.2 004	HF	8165
	10	Papir	21	S-3194	0	-1	0	0	Husområde 1	Takbarende stolpe	Målestokk 30 cm.		Vest	09.08.2 004	ST	8172
	3	Papir	21	S-3235	0	-1	0	0	Husområde 1	Takbarende stolpe	Målestokk 30 cm.		Vest	09.08.2 004	ST	8179
29166	23	Papir	21	S-3223	0	-1	0	0	Husområde 1	Takbarende stolpe	Målestokk 30 cm.		Vest	09.08.2 004	EH	8183
	13	Papir	21	S-3205	-1	0	0	0	Husområde 1	Veggille	Del av veggille. Målestokk 30 cm.		Sor	10.08.2 004	ST	8193
	15	Papir	21	S-3240	-1	0	0	0	Husområde 1	Stolpehull	Målestokk 30 cm.		Vest	09.08.2 004	EH	8191
	16	Papir	21	S-3209	-1	0	0	0		Avskrevet	Målestokk 30 cm.		Vest	09.08.2 004	KES	8190
	17	Papir	21	S-3192	-1	0	0	0		Avskrevet	Målestokk 30 cm.		Vest	09.08.2 004	ST	8189
	18	Papir	21		0	0	-1	0	Husområde 1	Takbarende stolpe	Takbarende stolper markert med blå tallerkner. Med vann.		Vest	09.08.2 004	HF	8188
	19	Papir	21		0	0	-1	0	Husområde 1	Takbarende stolpe	Takbarende stolper markert med blå tallerkner. Med vann.		Vest	09.08.2 004	HF	8187

Negativ nr.	Bildnr.	Flimtype	Lokalitet	Struktur	Plan	Profi	Oversikt	Arbeid	Kontekst	Tolkning	Kommentarer	Persone(r) i bilde	Tatt mot	Dato	Fotograf	Database nr.
29166	20	Papir	21		0	0	-1	0	Husområde I	Takbærende stolpe	Takbærende stolper markert med blå tallerkner.		Vest	09.08.2 004	HF	8186
	22	Papir	21		0	0	-1	0	Husområde I	Takbærende stolpe	Takbærende stolper markert med blå tallerkner.		NV	09.08.2 004	HF	8184
	12	Papir	21	S-3205	-1	0	0	0	Husområde I	Veggriile	Veggriile med stolpe. Målestokk 30 cm.		Sør	10.08.2 004	ST	8194
	24	Papir	21	S-3191	0	-1	0	0	Husområde I	Stolpehull	Målestokk 30 cm.		Vest	09.08.2 004	ST	8182
	21	Papir	21		0	0	-1	0	Husområde I	Takbærende stolpe	Takbærende stolper markert med blå tallerkner.		Vest	09.08.2 004	HF	8185
	2	Papir	21	S-3204	0	-1	0	0	Husområde I	Veggroft	Målestokk 30 cm. Keramikk i nordre veggroft.		Nord	10.08.2 004	KES	8204
	14	Papir	21	S-3199	-1	0	0	0		Avskrevet	Målestokk 30 cm.		Vest	09.08.2 004	KES	8192
	11	Papir	21	S-3204	-1	0	0	0	Husområde I	Veggroft	Målestokk 30 cm.		Øst	10.08.2 004	KES	8195
	1	Papir	21	S-3193	0	-1	0	0	Husområde I	Stolpehull	Målestokk 30 cm.		Vest	10.08.2 004	ST	8205
	3	Papir	21	S-3204	0	-1	0	0	Husområde I	Veggroft	Målestokk 30 cm. Med mulig stolpe.		Øst	10.08.2 004	HF	8203
	4	Papir	21	S-3204	0	-1	0	0	Husområde I	Veggroft	Målestokk 30 cm. Med mulig stolpe.		NØ	10.08.2 004	HF	8202
	5	Papir	21	S-3193	-1	0	0	0	Husområde I	Stolpehull	Målestokk 30 cm		Sør	10.08.2 004	ST	8201
	6	Papir	21	S-3239	0	-1	0	0	Husområde I		Kulturlag. Målestokk 30 cm.		Vest	10.08.2 004	EH	8200
	7	Papir	21	S-3204	0	-1	0	0	Husområde I	Veggroft	Snitt i veggroft. Målestokk 30 cm. Med skygge.		Nord	10.08.2 004	HF	8199
	8	Papir	21	S-3204	0	-1	0	0	Husområde I	Veggroft	Snitt i veggroft. Målestokk 30 cm. Uten skygge.		Nord	10.08.2 004	HF	8198
	9	Papir	21	S-3204	0	-1	0	0	Husområde I	Veggroft	Snitt i veggroft ved avskrevet S-3205. Målestokk 30 cm.		Vest	10.08.2 004	ST	8197

Negativ nr.	Bildern.	Filmtype	Lokalitet	Struktur	Plan	Profil	Oversikt	Arbeid	Kontekst	Tolkning	Kommentarer	Personer i bilde	Tatt mot	Dato	Fotograf	Database nr.
29166	10	Papir	21	S-3204	-1	0	0	0	Husområde 1	Veggrøft	Keramikk synlig i veggrøft. Målestokk 30 cm.		Nord	10.08.2 004	KES	8196
29167	35	Papir	21	S-3204	-1	0	0	0	Husområde 1	Veggrøft	Stolpehull med skoning i veggrøfta. Leirikarskår er synlig. Målestokk 40 cm.		Sør	10.08.2 004	HF	8207
28	28	Papir	18	S-3251	0	0	-1	0		Udefinert anlegg	Målestokk 50 cm.		Sør	10.08.2 004	CS	8214
22	22	Papir	21	S-3208	0	-1	0	0	Husområde 1	Stolpehull	Målestokk 30 cm.		Vest	10.08.2 004	ST	8220
23	23	Papir	21	S-3234	0	-1	0	0	Husområde 1	Veggstolpe	Målestokk 30 cm.		ØSØ	10.08.2 004	EH	8219
24	24	Papir	21	S-3208	-1	0	0	0	Husområde 1	Stolpehull	Målestokk 30 cm.		Vest	10.08.2 004	ST	8218
25	25	Papir	18	S-3251	0	0	-1	0		Udefinert anlegg	Målestokk 50 cm.		Nord	10.08.2 004	CS	8217
26	26	Papir	18	S-3251	0	0	-1	0		Udefinert anlegg	Målestokk 50 cm.		Nord	10.08.2 004	CS	8216
27	27	Papir	18	S-3251	0	0	-1	0		Udefinert anlegg	Målestokk 50 cm.		Sør	10.08.2 004	CS	8215
21	21	Papir	21	S-3222	-1	0	0	0	Husområde 1		Del av kulturung S-3225. Målestokk 30 cm.		ØSØ	10.08.2 004	EH	8221
29	29	Papir	18	S-3251	0	0	-1	0		Udefinert anlegg	Målestokk 50 cm.		Sør	10.08.2 004	CS	8213
30	30	Papir	18	S-3251	0	0	-1	0		Udefinert anlegg	Målestokk 50 cm.		Sør	10.08.2 004	CS	8212
31	31	Papir	18	S-3251	0	0	-1	0		Udefinert anlegg	Målestokk 50 cm.		Sør	10.08.2 004	CS	8211
32	32	Papir	18	S-3251	0	0	-1	0		Udefinert anlegg	Målestokk 50 cm.		Sør	10.08.2 004	CS	8210
34	34	Papir	21	S-3234	-1	0	0	0	Husområde 1	Veggstolpe	Målestokk 30 cm.		Vest	10.08.2 004	EH	8208
36	36	Papir	21	S-3204	0	-1	0	0	Husområde 1	Veggrøft	Stolpehull med skoning i veggrøfta. Målestokk 40 cm.		Nord	10.08.2 004	HF	8206

Negativ nr. Bliident. Filmtype Lokallitet Struktur Plan Profil Oversikt Arbeid Kontekst Tolkning Kommentarer Personer i bilde Tatt mot Dato Fotograf Database nr.

29167	20	Papir	21	S-3204	0	-1	0	0	0	Husområde 1	Vegggravt	Målestokk 30 cm.			10.08.2004	HF	8222
	2	Papir	21	S-3219	0	-1	0	0	0	Husområde 1	Vegggrille	Målestokk 40 cm. Vegggrille med stolper.			11.08.2004	HF	8240
	33	Papir	21	S-3204	0	-1	0	0	0	Husområde 1	Vegggravt	Ansamlng av keramikk i nordre vegggravt. Målestokk 30 cm.			10.08.2004	KES	8209
	7	Papir	21	S-3230	0	-1	0	0	0	Husområde 1	Veggstolpe	Målestokk 30 cm.			11.08.2004	HF	8235
	19	Papir	21	S-3204	0	-1	0	0	0	Husområde 1	Vegggravt	Målestokk 30 cm. Utsnitt av vegggravt.			10.08.2004	HF	8223
	4	Papir	21	S-3215	0	-1	0	0	0	Husområde 1	Vegggrille	Målestokk 40 cm.			11.08.2004	ST	8238
	1	Papir	21	S-3204	0	-1	0	0	0	Husområde 1	Vegggravt	Målestokk 40 cm. Nordre vegggravt.			11.08.2004	KES	8241
	6	Papir	21	S-3230	0	-1	0	0	0	Husområde 1	Veggstolpe	Målestokk 30 cm.			11.08.2004	HF	8236
	3	Papir	21	S-3215	0	-1	0	0	0	Husområde 1	Vegggrille	Målestokk 40 cm. Uten skygge.			11.08.2004	ST	8239
	8	Papir	21	S-3201	-1	0	0	0	0	Husområde 1	Vegggrille	Del av vegggrille sørlig del. Målestokk 40 cm.			11.08.2004	EH	8234
	9	Papir	21	S-3215	-1	0	0	0	0	Husområde 1	Vegggrille	Målestokk 40 cm. Utsnitt av vegggrille.			11.08.2004	ST	8233
	10	Papir	21	S-3215	-1	0	0	0	0	Husområde 1	Vegggrille	Målestokk 50 cm.			11.08.2004	ST	8232
	12	Papir	21	S-3229	-1	0	0	0	0	Husområde 1		Kulturlagsrest. Målestokk 30 cm.			11.08.2004	HF	8230
	13	Papir	21	S-3230	-1	0	0	0	0	Husområde 1	Veggstolpe	Målestokk 30 cm			11.08.2004	HF	8229
	14	Papir	21	S-3195	0	-1	0	0	0	Husområde 1	Stolpehull	Målestokk 30 cm.			11.08.2004	HF	8228
	15	Papir	21	S-3227	0	-1	0	0	0	Husområde 1	Stolpehull	Målestokk 30 cm.			11.08.2004	HF	8227

Negativ nr.	Bildnr.	Filmtype	Lokalitet	Struktur	Plan	Profi	Oversikt	Arbeid	Kontekst	Tolkning	Kommentarer	Personer i bilde	Tatt mot	Dato	Fotograf	Database nr.
29167	16	Papir	21	S-3216	0	-1	0	0	Husområde 1	Stolpehull	Målestokk 30 cm.		Vest	10.08.2004	ST	8226
	11	Papir	21	S-3222	0	-1	0	0	Husområde 1		Del av kulturbyg. Målestokk 30 cm.		Vest	11.08.2004	EH	8231
	5	Papir	21	S-3243	-1	0	0	0		Avskrevet	Målestokk 30 cm.		Øst	11.08.2004	KES	8237
	18	Papir	21	S-3216	-1	0	0	0	Husområde 1	Stolpehull	Målestokk 30 cm.		Vest	10.08.2004	ST	8224
	17	Papir	21	S-3195	-1	0	0	0	Husområde 1	Stolpehull	Målestokk 40 cm. Inngang i hus 17		Vest	10.08.2004	HF	8225
29168	20	Papir	21		-1	0	0	0	Hellerisnin gsfelt	Skålgropfelt	8 skålgroper markert med krit. Berg 1.		Sør	12.08.2004	CS	8258
	26	Papir	21	S-3204	0	-1	0	0	Husområde 1	Veggrøft	Målestokk 40 cm. Ende på veggrøft.		Nord	11.08.2004	ST	8252
	25	Papir	21	S-3246	0	-1	0	0	Husområde 1	Stolpehull	Målestokk 40 cm. Stolpehull i veggrøft.		Nord	11.08.2004	ST	8253
	24	Papir	21	S-3246	0	-1	0	0	Husområde 1	Stolpehull	Stolpehull i veggrøft. Målestokk 40 cm.		Nord	11.08.2004	ST	8254
	23	Papir	21		-1	0	0	0	Hellerisnin gsfelt	Skålgropfelt	8 skålgroper markert med krit. Berg 1.		Nord	12.08.2004	CS	8255
	21	Papir	21		-1	0	0	0	Hellerisnin gsfelt	Skålgropfelt	8 skålgroper markert med krit. Berg 1.		Sør	12.08.2004	CS	8257
	27	Papir	21	S-3201	-1	0	0	0	Husområde 1	Veggrøft	Målestokk 30 cm. Særlig veggrøft. Merk at det står feil strukturnummer på bildet (S-3204).		Øst	11.08.2004	KES	8251
	22	Papir	21		-1	0	0	0	Hellerisnin gsfelt	Skålgropfelt	8 skålgroper markert med krit. Berg 1.		Nord	12.08.2004	CS	8256
	28	Papir	21	S-3219	0	-1	0	0	Husområde 1	Veggrille	Stolpe 2. Målestokk 30 cm.		SSV	11.08.2004	HF	8250
	29	Papir	21	S-3219	0	-1	0	0	Husområde 1	Veggrille	Stolpe 1. Målestokk 30 cm.		NNØ	11.08.2004	HF	8249
	30	Papir	21	S-3219	0	-1	0	0	Husområde 1	Veggrille	Stolpe 1. Målestokk 30 cm.		NNØ	11.08.2004	HF	8248

Negativ nr. Bildenr. Filmlinje Lokaltid Struktur Plan Profi Oversikt Arbeid Kontext Tolking Kommentarer Personer i bilde Tatt mot Dato Fotograf Database nr.

29168	32	Papir	21	S-3201	-1	0	0	0	0	0	Husområde 1	Veggrøft	Keramikk i veggrøft. Målestokk 30 cm.		Øst	11.08.2004	EH	8246
	34	Papir	21	S-3201	-1	0	0	0	0	0	Husområde 1	Veggrøft	Keramikk i veggrøft.		Sør	11.08.2004	EH	8244
	19	Papir	21		-1	0	0	0	0	0	Hellerisnin gsfelt	Skålgropfelt	8 skålgroper markert med krit. Berg 1.		Vest	12.08.2004	CS	8259
	36	Papir	21	S-3204	-1	0	0	0	0	0	Husområde 1	Veggrøft	Målestokk 40 cm.			11.08.2004	HF	8242
	31	Papir	21	S-3204	0	-1	0	0	0	0	Husområde 1	Veggrøft	Målestokk 40 cm.		Nord	11.08.2004	KES	8247
	35	Papir	21	S-3201	-1	0	0	0	0	0	Husområde 1	Veggrøft	Keramikk i veggrøft.		Øst	11.08.2004	EH	8243
	4	Papir	21	S-3201	-1	0	0	0	0	0	Husområde 1	Veggrøft	Målestokk 40 cm. Østlig ende.		Sør	12.08.2004	EH	8274
	33	Papir	21	S-3201	-1	0	0	0	0	0	Husområde 1	Veggrøft	Keramikk i veggrøft.		Øst	11.08.2004	EH	8245
	1	Papir	21	S-3201	0	-1	0	0	0	0	Husområde 1	Veggrøft	Målestokk 30 cm. Snitt mot østlig ende.		Sør	12.08.2004	ST	8277
	18	Papir	21		-1	0	0	0	0	0	Hellerisnin gsfelt	Skålgropfelt	8 skålgroper markert med krit. Nærbilde, Berg 1.		Nord	12.08.2004	CS	8260
	3	Papir	21	S-3201	-1	0	0	0	0	0	Husområde 1	Veggrøft	Målestokk 30 cm. Ende. Detalj med leirkar.		Øst	12.08.2004	HF	8275
	5	Papir	21	S-3201	0	-1	0	0	0	0	Husområde 1	Veggrøft	Målestokk 40 cm.		Sør	12.08.2004	EH	8273
	6	Papir	21	S-3201	0	-1	0	0	0	0	Husområde 1	Veggrøft	Målestokk 40 cm.		Sør	12.08.2004	EH	8272
	7	Papir	21	S-3201	-1	0	0	0	0	0	Husområde 1	Veggrøft	Målestokk 40 cm. Ende.		SØ	12.08.2004	HF	8271
	8	Papir	21	S-3201	-1	0	0	0	0	0	Husområde 1	Veggrøft	Målestokk 40 cm. Ende.		NV	12.08.2004	HF	8270
	10	Papir	21		-1	0	0	0	0	0	Hellerisnin gsfelt	Skålgropfelt	4 skålgroper markert med krit. Berg 3.		Nord	12.08.2004	CS	8268

Negativ nr.	Bildernr.	Filmtype	Lokalitet	Struktur	Plan	Profi	Oversikt	Arbeid	Kontekst	Tolkning	Kommentarer	Personer i bilde	Tatt mot	Dato	Fotograf	Database nr.
29168	11	Papir	21		-1	0	0	0	Hellerisnin gsfelt	Skålgropfelt	4 skålgroper markert med krit. Berg 3.		Nord	12.08.2 004	CS	8267
	12	Papir	21		-1	0	0	0	Hellerisnin gsfelt	Skålgropfelt	Skålgroper markert med krit. Berg 3. Nærbilde av 3 skålgroper.		Nord	12.08.2 004	CS	8266
	13	Papir	21		-1	0	0	0	Hellerisnin gsfelt	Skålgropfelt	4 skålgroper markert med krit. Berg 3.		Sor	12.08.2 004	CS	8265
	17	Papir	21		-1	0	0	0	Hellerisnin gsfelt	Skålgropfelt	8 skålgroper markert med krit. Nærbilde, Berg 1.		Nord	12.08.2 004	CS	8261
	14	Papir	21		-1	0	0	0	Hellerisnin gsfelt	Skålgropfelt	4 skålgroper markert med krit. Berg 2.		Nord	12.08.2 004	CS	8264
	15	Papir	21		-1	0	0	0	Hellerisnin gsfelt	Skålgropfelt	4 skålgroper markert med krit. Berg 2.		Sor	12.08.2 004	CS	8263
	16	Papir	21		-1	0	0	0	Hellerisnin gsfelt	Skålgropfelt	4 skålgroper markert med krit. Berg 2.		Sor	12.08.2 004	CS	8262
	9	Papir	21	S-3201	-1	0	0	0	Husområde 1	Veggroft	Målestokk 40 cm. Østlig del.		Sor	12.08.2 004	ST	8269
	2	Papir	21	S-3201	0	-1	0	0	Husområde 1	Veggroft	Målestokk 30 cm. Østlig ende.		Sor	12.08.2 004	EH	8276
29169	35	Papir	21	S-3201	0	-1	0	0	Husområde 1	Veggroft	Målestokk 30 cm. Søndre veggroft med stolpehull.		Sor	12.08.2 004	KES	8279
	26	Papir	21		0	0	-1	0	Husområde 1		Oversiktfoto over hus 1.		VNV	13.08.2 004	CS	8288
	27	Papir	21		0	0	-1	0	Husområde 1		Oversiktfoto over hus 1.		VNV	13.08.2 004	CS	8287
	28	Papir	21		0	0	-1	0	Husområde 1		Oversiktfoto over hus 1.		VNV	13.08.2 004	CS	8286
	29	Papir	21		0	0	-1	0	Husområde 1		Oversiktfoto over hus 1.		VNV	13.08.2 004	CS	8285
	30	Papir	21		0	0	-1	0	Husområde 1		Oversiktfoto over hus 1.		VNV	13.08.2 004	CS	8284
	31	Papir	18	S-3251	0	-1	0	0		Udefinert anlegg			Vest	13.08.2 004	CS	8283

Negativ nr.	Bildernr.	Flimtype	Lokalitet	Struktur	Plan	Profi	Oversikt	Arbeid	Kontekst	Tolkning	Kommentarer	Persone(r) i bilde	Tatt mot	Dato	Fotograf	Database nr.
29169	32	Papir	18	S-3251	0	-1	0	0		Utdifinert anlegg			Vest	13.08.2004	CS	8282
	34	Papir	21	S-3201	0	-1	0	0	Husområde 1	Veggroft	Målestokk 30 cm. Veggroft og stolpehull.		Vest	12.08.2004	KES	8280
	36	Papir	21	S-3201	0	-1	0	0	Husområde 1	Veggroft	Målestokk 30 cm. Søndre veggroft med stolpehull.		Sør	12.08.2004	KES	8278
	23	Papir	21		0	0	-1	0	Husområde 1		Oversiktfoto over hus 1 fra østende.		Vest	13.08.2004	CS	8291
	33	Papir	21	S-3201	0	-1	0	0	Husområde 1	Veggroft	Snitt 5. To stolper. Målestokk 40 cm.		NV	12.08.2004	HF	8281
	13	Papir	21		0	0	-1	0	Husområde 1		Sandbette over felt med blant annet gropen S-3175.		SØ	13.08.2004	ST	8301
	25	Papir	21		0	0	-1	0	Husområde 1		Oversiktfoto over hus 1 fra østende.		Vest	13.08.2004	CS	8289
	24	Papir	21		0	0	-1	0	Husområde 1		Oversiktfoto over hus 1 fra østende.		Vest	13.08.2004	CS	8290
	12	Papir	21		0	0	-1	0	Husområde 1		Sandbette over felt med blant annet gropen S-3175.		SØ	13.08.2004	ST	8302
	14	Papir	21	S-3204	-1	0	0	0	Husområde 1	Veggroft			Øst	13.08.2004	CS	8300
	15	Papir	21	S-3204	-1	0	0	0	Husområde 1	Veggroft			Øst	13.08.2004	CS	8299
	16	Papir	21	S-3201	-1	0	0	0	Husområde 1	Veggtrille			SV	13.08.2004	CS	8298
	17	Papir	21	S-3201	-1	0	0	0	Husområde 1	Veggtrille			SV	13.08.2004	CS	8297
	18	Papir	21		-1	0	0	0	Husområde 1		Oversiktfoto over hus 1 og lok 21. Inngangsparti/Inngangsstolpe.		Sør	13.08.2004	CS	8296
	19	Papir	21		-1	0	0	0	Husområde 1		Oversiktfoto over hus 1 og lok 21. Inngangsparti.		Sør	13.08.2004	CS	8295
	20	Papir	21		0	0	-1	0	Husområde 1		Oversiktfoto over hus 1 og lok 21.		Sør	13.08.2004	CS	8294

Negativ nr.	Bildnr.	Filmtype	Lokalitet	Struktur	Plan	Profi	Oversikt	Arbeid	Kontakt	Tolkning	Kommentarer	Personer i bilde	Tatt mot	Dato	Fotograf	Database nr.
29169	21	Papir	21		0	0	-1	0	Husområde I		Oversiktfoto over hus 1 og lok 21.		Sør	13.08.2 004	CS	8293
	22	Papir	21		0	0	-1	0	Husområde I		Oversiktfoto over hus 1 fra østende.		Vest	13.08.2 004	CS	8292
29170	36	Papir	5		0	0	-1	0			Oversikt felt		Nord	03.05.2 004	Line Grindkåsa	6588
	28	Papir	5		0	0	-1	0			Oversikt felt		Sør	03.05.2 004	Line Grindkåsa	6596
	22	Papir	5	S-6184	-1	0	0	0		Kokegrop	Rektangulær kokegrop m/ stolpehull		NNØ	11.05.2 004	Isabel Rynning	6602
	23	Papir	5	S-6184	-1	0	0	0		Kokegrop	Rektangulær kokegrop m/ stolpehull		VNV	11.05.2 004	Isabel Rynning	6601
	24	Papir	5		0	0	0	-1				Ame Tømmervåg, Kristina Birkelund,	VNV	11.05.2 004	Line Grindkåsa	6600
	25	Papir	5		0	0	-1	0			Oversikt felt		SV	03.05.2 004	Line Grindkåsa	6599
	26	Papir	5		0	0	-1	0			Oversikt felt		VNV	11.05.2 004	Line Grindkåsa	6598
	27	Papir	5		0	0	-1	0			Oversikt felt		SSV	03.05.2 004	Line Grindkåsa	6597
	21	Papir	5	S-6184	-1	0	0	0		Kokegrop	Rektangulær kokegrop m/ stolpehull		SSV	11.05.2 004	Isabel Rynning	6603
	29	Papir	5		0	0	-1	0			Oversikt felt		SSØ	03.05.2 004	Line Grindkåsa	6595
	30	Papir	5		0	0	-1	0			Oversikt felt		SSØ	03.05.2 004	Line Grindkåsa	6594
	31	Papir	5		0	0	-1	0			Oversikt felt		SV	03.05.2 004	Line grindkåsa	6593
	32	Papir	5		0	0	-1	0			Oversikt felt		SV	03.05.2 004	Line Grindkåsa	6592
	33	Papir	5		0	0	-1	0			Oversikt felt		VSV	03.05.2 004	Line Grindkåsa	6591

C53708-C53711

Boplassfunn fra yngre bronsealder-førromersk jernalder, ÅRUM ØVRE, (644/3,7), FREDRIKSTAD K., ØSTFOLD (ID100074).

Treskipet langhus (hus 1) og bosetningsspor i form av nedgravninger for stolper, ildsteder og kokegroper på henholdsvis lokalitet 21 og 56. Lokalitetene ligger på en høyde i landskapet som faller mot øst, ut på en slette og mot nåværende E6. Lokalitet 21 ligger mellom E6 og skogholtet, på høydedraget nord på jordet, mens lokalitet 56 ligger på høydedraget sørvest på jordet. En bergkulle skiller de to lokalitetene fra hverandre. Her ble det påvist åtte skålgroper. I tillegg ble det registrert skålgroper på to bergkuller i skogholtet utenfor lokalitetene i nordvest – sørvest. I det samme skogholtet ble det også påvist en hittil uregistrert steinsetting. I løpet av undersøkelsen ble det klart at lokalitet 21 og 56 bør sees som en sammenhengende boplass, og de er derfor beskrevet i samme rapport. C53708-C53709 omfatter funn og prøver fra lokalitet 21, mens C53710-C53711 omfatter funn og prøver fra lokalitet 56.

Undersøkelsen er utført av E6-prosjektet Østfold ved KHM i 2004, og lokalitetene regnes som ferdig undersøkt innenfor grensene til reguleringsplanen (Stene 2004, Vikshåland 2007). Dette er et forvaltningsinisiert prosjekt (2003-2007) som ble etablert i forbindelse med breddeutvidelse av E6 gjennom Råde, Sarpsborg, Fredrikstad og Halden kommuner. Statens vegvesen Region Øst er tiltakshaver. Lokaliteten ble registrert av Østfold fylkeskommune i 2002 (Vikshåland 2003, C55144).

Det aktuelle området lå i dyrka mark, og ble undersøkt ved maskinell flateavdekking. I alt ble det åpnet opp et område på til sammen 2232 kvadratmeter og påvist 121 strukturer. Alle strukturene ble innmålt, og 63 dokumentert i plan og profil. Det ble samlet inn 37 makrofossilprøver og samtlige er flotert og analysert (Sandvik 2007). I tillegg er fem kullprøver ¹⁴C-datert (Gulliksen 2006a, 2006b). Beinmaterialet er artsbestemt og deponert med J.S.nr 1409 ved BM (Hufthammer 2006). Funn og trekullprøver er magasinert ved KHM. Makrofossilprøver er deponert ved Arkeologisk museum i Stavanger.

Litteratur:

Gulliksen, S. 2006a: *Dateringsrapport*. Upublisert rapport i brev av 08.02.2006. Topografisk arkiv. Kulturhistorisk museum. Oslo.

Gulliksen, S. 2006b: *Dateringsrapport*. Upublisert rapport i brev av 27.04.2006. Topografisk arkiv. Kulturhistorisk museum. Oslo.

Hufthammer, A. K. 2006: *Analyse av beinmateriale fra E-6-Prosjektet*. Upublisert rapport datert 12. januar 2006. Topografisk arkiv. Kulturhistorisk museum. Oslo.

Sandvik, P. U. 2007: I: G. A. Bårdseth (red.): *Hus og gard langs E6 i Fredrikstad og Sarpsborg kommune*. Varia 67. Kulturhistorisk museum. Fornminneseksjonen. Universitetet i Oslo.

Vedlegg 10.8, tilveksttekst

Stene, C. 2004: *Rapport arkeologisk utgravning. Boplassspor, helleristning og steinsetting. Lokalitet 21 og 56. Årum øvre 644/3, 7. Fredrikstad k., Østfold. Undersøkt i 2004.* Upublisert rapport. Topografisk arkiv. Kulturhistorisk museum. Oslo.

Vikshåland, L. H. 2003: *Kulturhistorisk registrering av automatisk fredete kulturminner i forbindelse med breddeutvidelse av E6 fra Svingenskogen til grensen Sarpsborg/Råde.* Upublisert rapport. Regionalavdelingen, Østfold fylkeskommune. Topografisk arkiv. Kulturhistorisk museum. Oslo.

Vikshåland, L. H. 2007: "Årum nedre og Årum øvre. Hus, boplassspor og skålgroper fra bronsealder og eldre jernalder (lokalitet 18, 21 og 56)". I: G. A. Bårdseth (red.): *Hus og gard langs E6 i Fredrikstad og Sarpsborg kommune. Varia 67.* Kulturhistorisk museum. Fornminneseksjonen. Universitetet i Oslo.

Kartreferanse: CR 030-5-3

Prosjeksjon: NGO1948 Gauss-K; Akse 3

Koordinater: N 139597, Ø 21970

C53708/1-35

Treskipet langhus (hus 1) fra yngre bronsealder-førromersk jernalder. Huset var orientert øst-vest, og ble påvist ved nedgravninger for 9 takbærende stolper og en tilnærmet komplett, hesteskoformet veggrille. Veggrillen var åpen i østre gavl. Største lengde var derfor avstanden mellom veggrillens vestre ende og husets avslutning i øst: ca 18 m. Bredden var avstanden mellom veggrillens sørlige og nordlige deler: ca 5 til 7,5 m. Tre prøver med trekull av bjørk fra nedgravninger for takbærende stolper og veggrillen er ¹⁴C-datert til yngre bronsealder/førromersk jernalder. En prøve med uspesifisert korn fra en nedgravning for takbærende stolpe er ¹⁴C-datert til yngre bronsealder.

Funn av keramikk:

- 1) Skår fra **kar** av keramikk funnet i nedgravning for stolpe S-3190. Skåret er 0,9 cm tykt og godt bevart. Magringen er grov og består av knust granitt og småstein. Skårets innside er sotfarget. *Mål: L: 5, cm. B: 3,5 cm. T: 0,9 cm. Vekt: 17 g.*
- 2) 8 skår fra 1 **kar** av keramikk funnet i nedgravning for stolpe S-3194. 1 randskår, som er 0,5 cm tykt og godt bevart. Selve randen er avrundet. 1 bukskår som er 0,8 cm tykt og godt bevart. 6 ubestemte skår er delvis fragmenterte og mangler deler av karets opprinnelige sider. De har en tykkelse fra 0,6 til 0,8 cm. Magringen er mellomgrov og består av knust granitt. *Mål: Stl: 4, cm. Stb: 2,5 cm. Stt: 1,4 cm. Vekt: 17 g.*
- 3) 38 skår fra 2 **kar** av keramikk funnet i vestre veggrille S-3201. I: 35 skår av mellomgrov keramikk, mellomgrovt magret med knust granitt. Skårene har rødlig utside, sotet innside, mulige matskorper på 8 skår. De minste skårene er fragmenterte og mangler deler av karets opprinnelige sider. II: 5 skår, mellomgrovt magret med knust granitt. Brungrå utside og sotet innside. 3 randskår. Randen er avrundet og noe spiss. *Mål: Stl: 5,3 cm. Stb: 4,6 cm. Stt: 1, cm. Vekt: 182,6 g.*
- 4) 177 skår fra 1 eller flere **kar** av keramikk, funnet ulike steder i nordre veggrille S-3204. Mange skår er fragmenterte og mangler deler av karets opprinnelige sider. Keramikken er grov, og grovt magret med knust granitt og småstein. Noen av skårene har

Vedlegg 10.8, tilveksttekst

en sotfarget innside. 35 skår har matskorpe. 110 skår er av ubestemmelig karakter. 5 randskår, 3 skår av en mindre grov karakter, koksgrå på farge og godt bevarte, 1 stort skår har hankefeste inntakt, 2,5 cm nedenfor randen. *Stt.*: 0,8 cm. Randen er flat på toppen. 1 skår utgjør deler av en hank, 0,8 cm tykk. 1 skår fra hals, 0,9 cm tykt og godt bevart. 4 skår fra karetets bunn, skårene mangler deler av karetets opprinnelige innside. Skårene utgjør deler av karetets bunn og overgang til buken. Største tykkelse: 0,8 cm. 56 bukskår, noen fragmenterte. Et av bukskårene har rester etter festet til en hank. *Mål: Stl:* 6, cm. *Stb:* 5,1 cm. *Stt:* 1,1 cm. *Vekt:* 666 g.

5) 3 skår fra **kar** av keramikk funnet i nedgravning for stolpe S-3217. Skårene er av mellomgrov keramikk, grovt magret med knust granitt og småstein. 2 randskår, 0,6 cm tykt ved randen og 0,8 nærmere buken. Magringen er grov og består av knust granitt og småstein. Det siste skåret er 0,9 cm tykt og noe fragmentert. *Mål: Stl:* 4,2 cm. *Stb:* 3, cm. *Stt:* 0,9 cm. *Vekt:* 17 g.

6) 25 skår fra **kar** av keramikk funnet i nedgravning for stolpe S-3244. Skårene har en tykkelse fra 0,5 til 1,1 cm. Noen avskårene er framgenterte og mangler deler av karetets opprinnelige sider. Magringen er mellomgrov og består av knust granitt. *Mål: Stl:* 4,1 cm. *Stb:* 3,3 cm. *Stt:* 1,1 cm. *Vekt:* 69 g.

7) 21 skår fra **kar** av keramikk funnet i nedgravning for stolpe S-3245. Skårene har en tykkelse fra 0,5 til 1,1 cm. Noen av skårene er fragmenterte og mangler deler av karetets opprinnelige sider. Magringen er mellomgrov og består av knust granitt. 5 av skårene har matskorpe. De andre skårene har en sotfarget innside. *Mål: Stl:* 2,7 cm. *Stb:* 3, cm. *Stt:* 1,1 cm. *Vekt:* 31 g.

Funn av brent leire:

8) **Brent leire** funnet i vestre veggrille S-3201. *Mål: L:* 3,8 cm. *B:* 3,6 cm. *T:* 1,9 cm. *Vekt:* 21 g.

Funn av flint:

9) **Fragment** av flint funnet i nordre veggrille S-3204. *Mål: L:* 1,1 cm. *B:* 1,7 cm.

10) **Fragment** av flint funnet i nedgravning for stolpe S-3220. *Mål: L:* 1,3 cm. *B:* 1,2 cm.

11) **Fragment** av flint, løsfunn. *Mål: L:* 0,8 cm. *B:* 0,9 cm.

Kullprøver:

12) **Prøve, kull** fra nedgravning for stolpe S-3196. *Vekt:* 0,1 g.

Makrofossilprøver:

13) **Prøve, makro** fra nedgravning for stolpe S-3196 (AmS natvit.nr.: 2004/05-403). Trekull fra prøven (bjørk) er ¹⁴C-datert til 2410±45 BP, 750 calBC-400 calBC (TUa-5709).

14) **Prøve, makro** fra nedgravning for stolpe S-3235 (AmS natvit.nr.: 2004/05-404).

15) **Prøve, makro** fra nedgravning for stolpe S-3195 (AmS natvit.nr.: 2004/05-406). Trekull fra prøven (bjørk) er ¹⁴C-datert til 2385±40 BP, 480 calBC-395 calBC (TUa-5710).

16) **Prøve, makro** fra grøft S-3204 (AmS natvit.nr.: 2004/05-460). Trekull fra prøven (bjørk) er ¹⁴C-datert til 2485±40 BP, 765 calBC-415 calBC (TUa-5711).

Vedlegg 10.8, tilveksttekst

- 17) **Prøve, makro** fra kulturlag S-3225 (AmS natvit.nr.: 2004/05-245).
- 18) **Prøve, makro** fra nedgravning for stolpe S-3252 (AmS natvit.nr.: 2004/05-246).
- 19) **Prøve, makro** fra nedgravning for stolpe S-3249 (AmS natvit.nr.: 2004/05-248).
- 20) **Prøve, makro** fra østlig ende av sørlig vegggrøft (AmS natvit.nr.: 2004/05-249).
- 21) **Prøve, makro** fra nedgravning for stolpe S-3231 (AmS natvit.nr.: 2004/05-260).
- 22) **Prøve, makro** fra nedgravning for stolpe S-3194 (AmS natvit.nr.: 2004/05-257). Korn fra prøven (uspesifisert) er ¹⁴C-datert til 2575±40 BP, 805 calBC-770 calBC (TUa-4996).
- 23) **Prøve, makro** fra veggrille S-3219 (AmS natvit.nr.: 2004/05-405).
- 24) **Prøve, makro** fra vegggrøft S-3201 (AmS natvit.nr.: 2004/05-462).
- 25) **Prøve, makro** fra kulturlag S-3239 (AmS natvit.nr.: 2004/05-463).
- 26) **Prøve, makro** fra nedgravning for stolpe S-3246 (AmS natvit.nr.: 2004/05-467).
- 27) **Prøve, makro** fra nedgravning for stolpe S-3234 (AmS natvit.nr.: 2004/05-468).
- 28) **Prøve, makro** fra grøft S-3201 (AmS natvit.nr.: 2004/05-469).
- 29) **Prøve, makro** fra nedgravning for stolpe S-3193 (AmS natvit.nr.: 2004/05-470).
- 30) **Prøve, makro** fra nedgravning for stolpe S-3201 (AmS natvit.nr.: 2004/05-247).
- 31) **Prøve, makro** fra nedgravning for stolpe S-3206 (AmS natvit.nr.: 2004/05-255).
- 32) **Prøve, makro** fra vegggrøft S-3204 (AmS natvit.nr.: 2004/05-256).
- 33) **Prøve, makro** fra nedgravning for stolpe S-3191 (AmS natvit.nr.: 2004/05-258).
- 34) **Prøve, makro** fra nedgravning for stolpe S-3220 (AmS natvit.nr.: 2004/05-259).
- 35) **Prøve, makro** fra nedgravning for stolpe S-3217 (AmS natvit.nr.: 2004/05-401).

C53709/1-9

Øvrige strukturer på lokalitet 21.

Funn av keramikk:

- 1) 2 skår fra kar av keramikk funnet i grop S-3173. Skårenes tykkelse er på 0,6 og 1,1 cm. Det tykkeste skåret er noe fragmentert. Det tykkeste skåret har en grov magring bestående av knust granitt og småstein. Det tynneste skåret er mellomgrovt og består av knust granitt. *Mål:* 2,6 x 2,5 - 2,3 x 3,2 cm. *Stt:* 1,1 cm. *Vekt:* 13 g.

Funn av flint:

- 2) **Avslag** av flint, løsfunn. *Mål:* L: 2,1 cm. B: 1,9 cm.
- 3) Uregelmessig **kjerne** av flint, løsfunn. Kjernen har mye cortex men har ca 7-8 avspaltninger. *Mål:* L: 11,1 cm. B: 12,6 cm.
- 4) **Fragment** av flint funnet i grop S-3173. *Mål:* L: 2,1 cm. B: 1,8 cm.

Funn av bergart/kvarts:

- 5) **Bryne** av bergart, løsfunn. *Mål:* L: 5,3 cm. B: 2, cm. T: 1,5 cm.
- 6) **Slipestein** av bergart, løsfunn. Steinen har en liten slipt flate som måler 2,2 x 2,0 cm. *Mål:* L: 4, cm. B: 3,1 cm. T: 3,1 cm.
- 7) **Fragment** av kvarts, løsfunn. *Mål:* L: 3,7 cm. B: 3,1 cm.
- 8) **Fragment** av kvarts, løsfunn. *Mål:* L: 5,8 cm. B: 3,6 cm.

Makrofossilprøver:

- 9) **Prøve, makro** fra udefinert struktur S-3173 (AmS natvit.nr.: 2004/05-402).

C53710/1-19

Bosetningsspor i form av nedgravninger for stolper, ildsteder og kokegroper. Strukturene inngår ikke i sikre hustolkninger.

Funn av keramikkskår:

1) Skår fra kar av keramikk funnet i kokegrop S-3131. Skåret er lite og fragmentert. Magringen er mellomgrov og består av knust granitt. *Mål: L: 0,9 cm. B: 1,3 cm. T: 0,4 cm. Vekt: Under 1 g.*

2) Skår fra kar av keramikk funnet i ildsted S-3134. Skåret er fra overgangen bunn – buk, og er fint til mellomgrovt magret med sand, småstein og glimmer. Karet har hatt glattet utside og ru innside. *Mål: L: 7, cm. B: 5,5 cm. Vekt: 39 g.*

Funn av brente bein:

3) **Bein, brente** funnet i ildsted S-3134. *Mål: L: 0,7 cm. B: 0,7 cm. Vekt: Under 1 g.*
Tapt?

4) 7 Fragmenter av **brent bein** fra ubestemt mammalia. *Vekt: 3 g.*

5) 7 fragment, 3,2 g, **brent bein** fra ulike steder i kokegrop S-3141. I felt ble disse gitt ulike funnummer etter funnsted. Ved katalogisering ble det opprettet et skjema for hvert funnummer. Beina er artsbestemt til:

1 brent beinfragment (0,5 g) av lemmeknokler fra ubestemt mammalia.

6 fragmenter brent bein (2,7 g) fra ubestemt mammalia.

Kullprøver:

6) **Prøve, kull** fra kokegrop S-3134. Trekull fra prøven (bjørk) er ¹⁴C-datert til 2885±40 BP, 1185 calBC-975 calBC (TUa-5848). *Vekt: 20,3 g.*

Makrofossilprøver:

7) **Prøve, makro** fra nedgravning for stolpe S-3140 (AmS natvit.nr.: 2004/05-465).

8) **Prøve, makro** fra nedgravning for stolpe S-3154 (AmS natvit.nr.: 2004/05-466).

9) **Prøve, makro** fra nedgravning for stolpe S-3152 (AmS natvit.nr.: 2004/05-240).

10) **Prøve, makro** fra kokegrop S-3144 (AmS natvit.nr.: 2004/05-250).

11) **Prøve, makro** fra nedgravning for stolpe S-3161 (AmS natvit.nr.: 2004/05-407).

12) **Prøve, makro** fra nedgravning for stolpe S-3161 (AmS natvit.nr.: 2004/05-408).

13) **Prøve, makro** fra nedgravning for stolpe S-3161 (AmS natvit.nr.: 2004/05-409).

14) **Prøve, makro** fra nedgravning for stolpe S-3151 (AmS natvit.nr.: 2004/05-410).

15) **Prøve, makro** fra nedgravning for stolpe S-3148 (AmS natvit.nr.: 2004/05-411).

16) **Prøve, makro** fra ildsted S-3134 (AmS natvit.nr.: 2004/05-458).

17) **Prøve, makro** fra udefinert struktur S-3140 (AmS natvit.nr.: 2004/05-459).

18) **Prøve, makro** fra udefinert struktur S-3140 (AmS natvit.nr.: 2004/05-461).

19) **Prøve, makro** fra kokegrop S-3131 (AmS natvit.nr.: 2004/05-464).

C53711/1-3

Løsfunn fra lokalitet 56.

Vedlegg 10.8, tilveksttekst

Funn av metall:

1) **Ukjent** gjenstand av bronse, løsfunn. Gjenstanden er rund med en tapp i den ene enden. I motsatt ende er ringen både noe tynnere og i et lite parti noe tykkere enn resten av ringen. Tykkelsen på ringen er 0,3 cm. *Mål: T: 0,3 cm. Diam: 2,2 cm. Vekt: 6 g.*

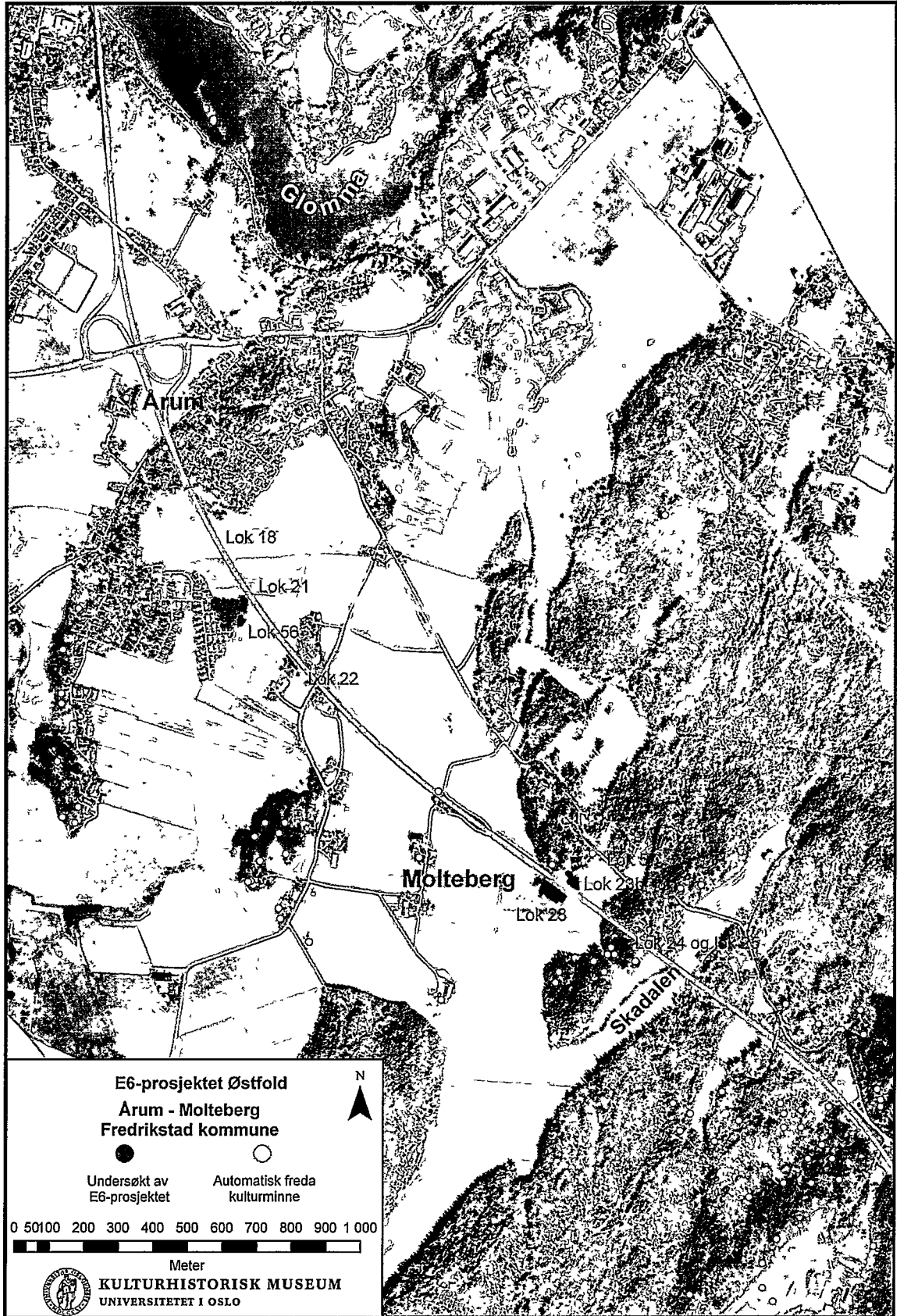
Funn av flint:

2) **Avslag** av flint, løsfunn. *Mål: L: 1,2 cm. B: 2,6 cm.*

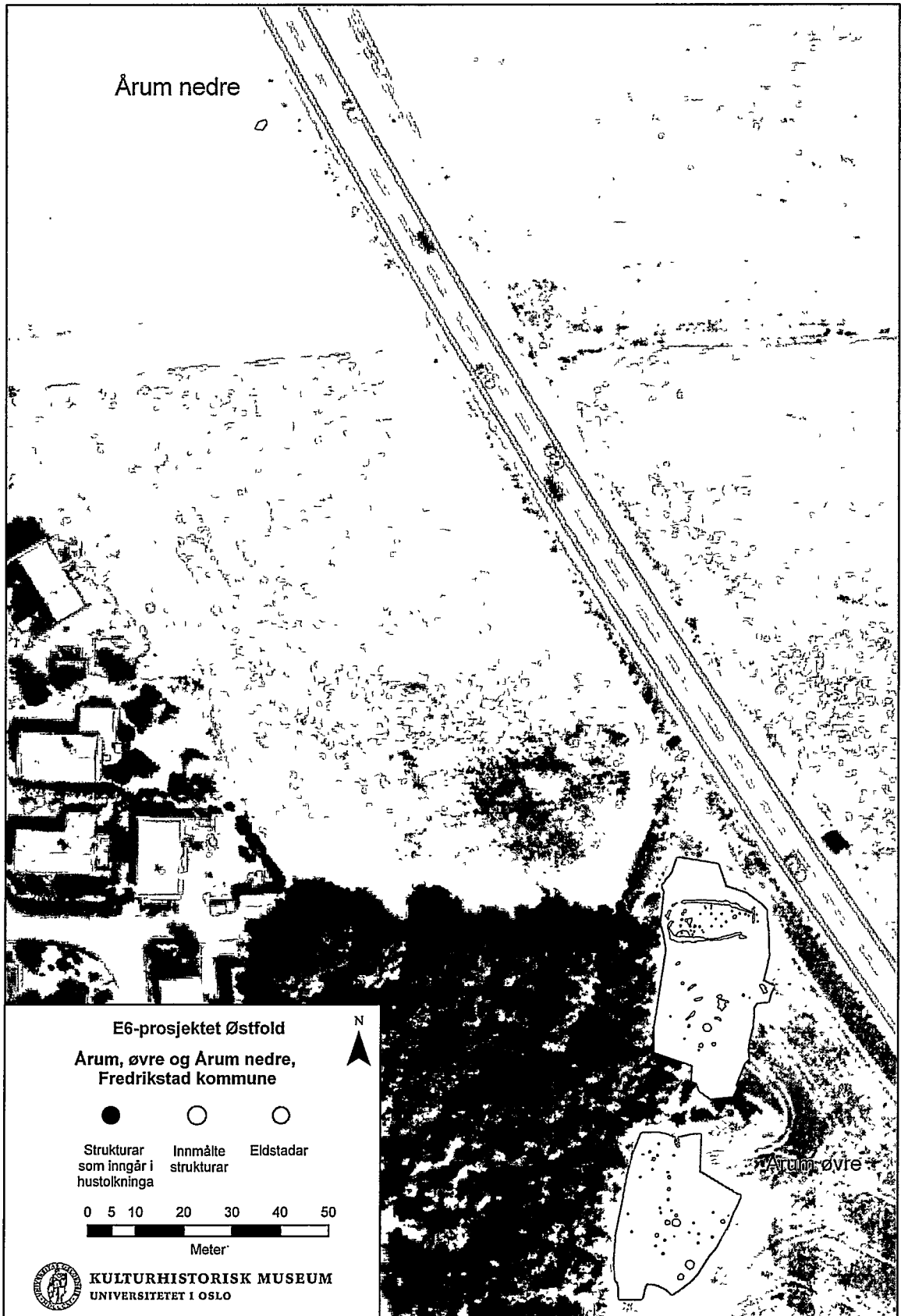
3) **Fragment** av flint, løsfunn. Fragmentet er noe strandrullet. *Mål: L: 2,8 cm. B: 1,8 cm.*

VEDLEGG 10.9. ORTOFOTO MED LOKALITETEN AVMERKET

VEDLEGG 10.10. ORTOFOTO MED ALLELOKALITETENES STRUKTURER AVMERKET

VEDLEGG 10.11. TOLKNINGER LOKALITET 21

